

الحمد لله
الذي هدانا لهذا
الذي كنا لنهتدي لہ
لو اننا لم نكن
نؤمن بالله
واليوم الآخر
لكن الحمد لله
الذي هدانا لهذا
الذي كنا لنهتدي لہ

دانشکده علوم ریاضی

رشته ریاضی محض، گرایش آنالیز ریاضی

پایان نامه کارشناسی ارشد

بهترین تقریب، ابرصفحه‌ها و گوی‌های یکه

نگارنده: محسن کرم‌اللهی

استاد راهنما

دکتر مهدی ایرانمنش

شهریور ۱۳۹۶

تقدیم به تمامی مادرها

سپاس‌گزاری

خدای را بسی شاکرم که از روی کرم، پدر و مادری فداکار نصیبم ساخته تا در سایه درخت پر بار وجودشان بیاسایم و از ریشه آن‌ها شاخ و برگ گیرم و از سایه وجودشان در راه کسب علم و دانش تلاش نمایم.

به مصداق ((من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق)) بسی شایسته است از استاد فرهیخته و فرزانه جناب آقای دکتر مهدی ایرانمنش که با کرامتی چون خورشید سرزمین دل را روشنی بخشیدند و گلشن سرای علم و دانش را با راهنمایی‌های کارساز و سازنده بارور ساختند، تقدیر و تشکر نمایم.

همچنین لازم می‌دانم از جناب آقایان دکتر احمد معتمد نژاد و دکتر علیرضا خدّامی که داوری پایان نامه من را بر عهده داشتند، نهایت تشکر و قدر دانی را به عمل بیاورم.

محسن کرم‌اللهی

شهریور ۱۳۹۶

تعهد نامه

اینجانب **محسن کرم‌اللهی** دانشجوی کارشناسی ارشد رشته **ریاضی محض علوم ریاضی** دانشگاه شاهرود، نویسنده پایان‌نامه با عنوان **بهترین تقریب، ابرصفحه‌ها و گوی‌های یکه**، تحت راهنمایی **مهدی ایرانمنش** متعهد می‌شوم:

- تحقیقات در این پایان‌نامه توسط اینجانب انجام شده است و از صحت و اصالت برخوردار است.
- در استفاده از نتایج پژوهش‌های دیگر پژوهش‌گران، به مرجع مورد استفاده استناد شده است.
- مطالب این پایان‌نامه، تا کنون توسط خود، یا فرد دیگری برای دریافت هیچ نوع مدرک یا امتیازی در هیچ‌جا ارایه نشده است.
- حقوق معنوی این اثر، به دانشگاه صنعتی شاهرود تعلق دارد، و مقالات مستخرج با نام “دانشگاه صنعتی شاهرود” یا “Shahrood University of Technology” به چاپ خواهد رسید.
- حقوق معنوی تمام افرادی که در به‌دست آوردن نتایج اصلی پایان‌نامه تاثیرگذار بوده‌اند، در مقالات مستخرج از پایان‌نامه رعایت می‌گردد.
- در تمام مراحل انجام این پایان‌نامه، در مواردی که از موجود زنده (یا بافت‌های آنها) استفاده شده است، ضوابط و اصول اخلاقی رعایت شده است.
- در تمام مراحل انجام این پایان‌نامه، در مواردی که به حوزه اطلاعات شخصی افراد دسترسی یافته (یا استفاده شده است)، اصل رازداری و اصول اخلاق انسانی رعایت شده است.

محسن کرم‌اللهی

شهریور ۱۳۹۶

مالکیت نتایج و حق نشر

- تمام حقوق معنوی این اثر و محصولات آن (مقالات مستخرج، کتاب، برنامه‌های رایانه‌ای، نرم‌افزارها و تجهیزات ساخته شده) متعلق به دانشگاه صنعتی شاهرود می‌باشد. این مطلب باید به نحو مقتضی، در تولیدات علمی مربوطه ذکر شود.
- استفاده از اطلاعات و نتایج موجود در این پایان‌نامه بدون ذکر منبع مجاز نمی‌باشد.

چکیده

یکی از مباحث اصلی علم بهترین تقریب، بررسی پروکسیمینال بودن زیر مجموعه‌های یک فضای مشخص است. از آن جایی که در برخی مجموعه‌ها بررسی این موضوع امری دشوار است، سعی می‌کنیم دامنه‌ی بررسی خود را کوچکتر کنیم تا روند کار ساده تر شود. در واقع در این تحقیق به جای این که پروکسیمینال بودن کل مجموعه را بررسی کنیم، بر روی گوی‌های یک‌ه‌ی مجموعه‌ی مورد نظر تمرکز می‌کنیم. همچنین یکی از مطالب جدید علم بهترین تقریب، فضاها‌ی پروکسیمینال قوی است که به معرفی آن می‌پردازیم و ارتباط این فضاها را با ابرصفحه‌ها و موضوع بهترین تقریب همزمان بیان می‌کنیم.

کلمات کلیدی: ابرصفحه، بهترین تقریب، بهترین تقریب همزمان، پروکسیمینال، پروکسیمینال قوی، گوی پروکسیمینال و گوی پروکسیمینال قوی.

فهرست مطالب

۱	کلیات و مفاهیم مقدماتی	۱
۱	۱.۱ مفاهیم آنالیز تابعی	۱
۸	۲.۱ مفاهیم بهترین تقریب	۸
۱۰	۱.۲.۱ بهترین تقریب ابرصفحه‌ها	۱۰
۱۳	۲ گوی پروکسیمینال‌ها و گوی پروکسیمینال‌های قوی	۱۳
۱۳	۱.۲ گوی پروکسیمینال	۱۳
۱۶	۲.۲ گوی پروکسیمینال قوی	۱۶
۱۷	۱.۲.۲ دنباله‌های کاهشی و فضاها ی گوی پروکسیمینال قوی	۱۷
۱۹	۳.۲ فضای E- پروکسیمینال	۱۹
۲۵	۳ مشخصه‌سازی گوی پروکسیمینال و گوی پروکسیمینال قوی ابرصفحه‌ها	۲۵
۲۵	۱.۳ گوی پروکسیمینال ابرصفحه‌ها	۲۵
۲۷	۱.۱.۳ ابرصفحه‌ها و فضاها ی E- پروکسیمینال	۲۷
۳۴	۲.۳ گوی پروکسیمینال قوی ابرصفحه‌ها	۳۴
۳۴	۱.۲.۳ نرم‌های زیر دیفرانسیل پذیر قوی	۳۴
۳۵	۲.۲.۳ مشخصه‌سازی گوی پروکسیمینال قوی ابرصفحه‌ها	۳۵
۳۹	۳.۳ ساخت مثال	۳۹
۴۷	۴ فضاها ی به طور همزمان پروکسیمینال قوی	۴۷
۴۷	۱.۴ بهترین تقریب همزمان	۴۷
۴۹	۲.۴ فضاها ی به طور همزمان پروکسیمینال قوی	۴۹
۵۲	۳.۴ جمع و خارج قسمت زیر فضاها ی به طور همزمان پروکسیمینال قوی	۵۲
۶۰	۴.۴ فضاها ی به طور همزمان چیشف قوی	۶۰
۶۵	مراجع	۶۵

فصل ۱

کلیات و مفاهیم مقدماتی

در این فصل به بیان مفاهیم اساسی مورد نیاز و همچنین برخی از قضایایی که در فصل های بعد به کار می روند، می پردازیم. تعاریف به منظور معرفی علائم و اصطلاحات و صورت قضایا برای رفع نیاز از مراجعه به منابع مختلف بیان می شوند. لازم به ذکر است که اثبات قضایای معروف اغلب به کتب مربوطه ارجاع داده می شوند.

۱.۱ مفاهیم آنالیز تابعی

تعریف ۱.۱.۱ (فضای برداری). فرض کنیم $(E, +)$ گروه آبدی باشد. در این صورت E را فضای برداری روی میدان $\mathbb{F}$ می نامیم هرگاه نگاشت $(\alpha, x) \rightarrow \alpha x$ روی $\mathbb{F} \times E \rightarrow E$ دارای خواص زیر باشد:

$$1. (\alpha + \beta)x = \alpha x + \beta x, (\alpha, \beta \in \mathbb{F}, x \in E).$$

$$2. \alpha(x_1 + x_2) = \alpha x_1 + \alpha x_2, (\alpha \in \mathbb{F}, x_1, x_2 \in E).$$

$$3. \alpha(\beta x) = (\alpha\beta)x, (\alpha, \beta \in \mathbb{F}, x \in E).$$

$$4. 1x = x, (x \in E).$$

تعریف ۲.۱.۱ (فضای نرمدار). فرض کنیم E فضای برداری روی میدان حقیقی یا مختلط

باشد و $\|\cdot\|: E \rightarrow \mathbb{R}$ تابع باشد، تابع $\|\cdot\|$ را نرم روی E می‌نامیم هرگاه به ازای هر $x, y \in E$ و هر اسکالر α دارای خواص زیر باشد:

$$1. \|x\| \geq 0.$$

$$2. \|x\| = 0 \text{ اگر و تنها اگر } x = 0.$$

$$3. \|\alpha x\| = |\alpha| \|x\|.$$

$$4. \|x + y\| \leq \|x\| + \|y\|.$$

در این صورت $(E, \|\cdot\|)$ را فضای نرمدار می‌نامیم. این نرم متر d را روی فضای E به صورت زیر تعریف می‌کند؛

$$\forall x, y \in E, \quad d(x, y) = \|x - y\|.$$

که آن را متر تولید شده توسط نرم روی فضای برداری E می‌نامیم. بنابراین هر فضای نرمدار یک فضای متری است.

مثال ۱.۱.۱.

۱- (فضای l_∞^n). فضای خطی $\mathbb{R}^n$ با نرم زیر را فضای l_∞^n می‌نامیم.

$$\|x\| = \max_{1 \leq i \leq n} |x_i|.$$

۲- (فضای l_1^n).

فضای خطی $\mathbb{R}^n$ با نرم زیر را فضای l_1^n می‌نامیم.

$$\|x\| = \sum_{i=1}^n |x_i|.$$

۳- (فضای اقلیدسی l_2^n). فضای خطی $\mathbb{R}^n$ با نرم زیر را فضای اقلیدسی l_2^n می‌نامیم.

$$\|x\| = \sqrt{\sum_{i=1}^n |x_i|^2}.$$

۳- (فضای l^∞). فضای تمام دنباله‌های کراندار از اعداد حقیقی مانند $x = (x_i)_{i=1}^\infty$ را با جمع برادری و ضرب اسکالر زیر در نظر می‌گیریم.

$$x + y = (x_1 + y_1, \dots, x_n + y_n, \dots), \quad \alpha x = (\alpha x_1, \dots, \alpha x_n, \dots).$$

که در آن $x, y \in l^\infty$ و $\alpha \in \mathbb{R}$ می‌باشند. این فضا را با نرم زیر فضای l^∞ می‌نامیم.

$$\|x\| = \sup_{1 \leq i < \infty} |x_i|.$$

۵- (فضای $C([a, b])$). فضای تمام توابع پیوسته مانند $x : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ را روی بازه‌ی بسته $[a, b]$ ، به همراه جمع و ضرب زیر در نظر می‌گیریم.

$$(x + y)(t) = x(t) + y(t), \quad (\alpha x)(t) = \alpha x(t).$$

این فضا را به همراه نرم زیر، با $C([a, b])$ نمایش می‌دهیم.

$$\|x\| = \max_{t \in [a, b]} |x(t)|.$$

تعریف ۳.۱.۱ (دنباله کوشی). فرض کنیم X فضایی نرم‌دار باشد. در این صورت دنباله‌ی $\{x_n\} \subseteq X$ را دنباله کوشی^۱ می‌نامیم، اگر برای هر $\epsilon > 0$ عدد $N \in \mathbb{N}$ موجود باشد به طوری که برای تمام $m, n \geq N$

$$\|x_n - x_m\| < \epsilon.$$

تعریف ۴.۱.۱ (فضای باناخ). فضای نرم‌دار $(E, \|\cdot\|)$ را فضای باناخ^۲ گوئیم، هرگاه تحت متر تعریف شده توسط نرم، فضایی کامل باشد. یعنی هر دنباله‌ی کوشی در آن همگرا باشد.

تعریف ۵.۱.۱ (گوی یک‌ه). فرض کنیم X فضای باناخ باشد در این صورت گوی یک‌ه‌ی بسته‌ی فضای X را با B_X و کره‌ی یک‌ه‌ی بسته‌ی فضای X را با S_X نشان داده و به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$B_X = \{x \in X : \|x\| \leq 1\}, \quad S_X = \{x \in X : \|x\| = 1\}.$$

همچنین برای هر $x \in X$ و $r > 0$ قرار می‌دهیم:

$$B[x, r] = \{y \in X : \|x - y\| \leq r\}, \quad B(x, r) = \{y \in X : \|x - y\| < r\}.$$

تعریف ۶.۱.۱. اگر X و Y فضای باناخ باشند، آنگاه نگاشت $F : X \rightarrow Y$ را خطی نامیم اگر و تنها اگر برای هر $x, y \in X$ و $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ رابطه‌ی زیر برقرار باشد:

$$F(\alpha x + \beta y) = \alpha F(x) + \beta F(y).$$

همچنین نگاشت خطی F را کراندار گوئیم اگر عدد ثابت c موجود باشد به طوری که برای هر $x \in X$

$$\|F(x)\| \leq c\|x\|.$$

به ویژه اگر $Y = \mathbb{R}$ یا $Y = \mathbb{C}$ ، نگاشت F را تابعک خطی نامیم. که در آن منظور از $\mathbb{R}$ مجموعه اعداد حقیقی و $\mathbb{C}$ مجموعه اعداد مختلط می‌باشد.

^۱Cauchy sequence

^۲Banach Space

تعریف ۷.۱.۱ (فضای دوگان). فرض کنیم X فضای باناخ باشد. مجموعه‌ی همه‌ی تابع‌های خطی و کراندار روی فضای X را با X^* نمایش داده و فضای دوگان X می‌نامیم. در [۵] نشان داده شده است که فضای دوگان، فضایی خطی و نرم‌دار است.

تعریف ۸.۱.۱. اگر X فضای باناخ و نگاشت $J: X \rightarrow X^{**}$ با ضابطه‌ی $J(x)(f) = f(x)$ پوشا باشد، فضای X را فضای باناخ انعکاسی^۳ می‌نامیم.

تعریف ۹.۱.۱ (مجموعه محدب). زیر مجموعه‌ی K از فضای برداری X را محدب^۴ گوییم، هرگاه برای هر $x, y \in K$ و $0 \leq \lambda \leq 1$ داشته باشیم:

$$\lambda x + (1 - \lambda)y \in K.$$

مثال ۲.۱.۱. ۱. مجموعه‌های $\emptyset, X$ و $\{0\}$ محدب هستند.

۲. مقطع هر گردایه از مجموعه‌های محدب، محدب است.

۳. گوی بسته به مرکز x و شعاع r که در زیر تعریف شده است محدب است.

$$B[x, r] = \{y \in X: \|x - y\| \leq r\}.$$

۴. گوی باز به مرکز x و شعاع r که در زیر تعریف شده است، محدب است.

$$B(x, r) = \{y \in X: \|x - y\| < r\}.$$

۵. اگر مجموعه‌های A, B محدب باشند آنگاه مجموعه

$$A + B = \{a + b: a \in A, b \in B\}$$

محدب است.

تعریف ۱۰.۱.۱ (پوسته‌ی محدب). فرض کنیم $K \subset X$ باشد. مقطع تمام مجموعه‌های محدب شامل K را با $co(K)$ نمایش می‌دهیم و آن را پوسته‌ی محدب^۵ K می‌نامیم.

لم ۱.۱.۱. فرض کنیم X و Y فضای باناخ باشند. همچنین فرض کنیم $x_0 \in X$ باشد. برای نگاشت خطی $F: X \rightarrow Y$ گزاره‌های زیر معادل هستند:

۱. فرض کنیم $x_n \in X$ و $x_n \rightarrow x_0$ ، در این صورت $F(x_n) \rightarrow F(x_0)$.

۲. برای هر $\epsilon > 0$ وجود دارد $\delta = \delta(\epsilon, x_0) > 0$ به طوری که اگر $x \in X$ و $\|x - x_0\| < \delta$ آنگاه

$$\|F(x) - F(x_0)\| < \epsilon$$

^۳ Reflexive Banach Space

^۴ Convex

^۵ Convex Hull

□

برهان. به [۵] مراجعه کنید.

تعریف ۱۱.۱.۱. فرض کنیم X و Y فضاهای باناخ باشند. همچنین فرض کنیم $F: X \rightarrow Y$ نگاشتی خطی و $x_0 \in X$ باشد در این صورت

۱. نگاشت F را در x_0 پیوسته گوییم اگر گزاره‌های (۱) و (۲) از لم (۱.۱) برقرار باشند.

۲. F را روی فضای X پیوسته گوییم اگر در هر $x_0 \in X$ پیوسته باشد.

۳. F را روی X پیوسته‌ی یکنواخت گوییم اگر برای هر $\epsilon > 0$ ، عدد $\delta = \delta(\epsilon) > 0$ موجود باشد به طوری که اگر $x, y \in X$ و $\|x - y\| < \delta$ باشد، رابطه‌ی زیر نتیجه شود:

$$\|F(x) - F(y)\| < \epsilon.$$

۴. گوییم F در شرط لیپ شیتز صدق می‌کند اگر عدد ثابت $c \geq 0$ موجود باشد به طوری که برای هر $x, y \in X$ رابطه‌ی زیر برقرار باشد:

$$\|F(x) - F(y)\| \leq c\|x - y\|.$$

قضیه ۱.۱.۱. فرض کنیم X و Y دو فضای نرم‌دار و $F: X \rightarrow Y$ نگاشتی خطی باشد. در این صورت گزاره‌های زیر معادل هستند:

۱. F کراندار است.

۲. F در شرط لیپ شیتز صدق می‌کند.

۳. F به طور یکنواخت پیوسته است.

۴. F پیوسته است.

□

برهان. به [۱۰] مراجعه کنید.

قضیه ۲.۱.۱. فرض کنیم X و Y فضاهای باناخ باشند و $X \neq \{0\}$. همچنین فرض کنیم $F: X \rightarrow Y$ یک عملگر خطی کراندار باشد، در این صورت برای هر $x \in X$ داریم:

$$\|F(x)\| \leq \|F\|\|x\|.$$

که در آن

$$\|F\| = \sup_{x \neq 0} \frac{\|F(x)\|}{\|x\|} = \sup_{\|x\| \leq 1} \|F(x)\| = \sup_{\|x\|=1} \|F(x)\|.$$

□

برهان. به [۵] مراجعه کنید.

تعریف ۱۲.۱.۱ (مجموعه‌های از هم جدا). دو زیرمجموعه A, B از فضای باناخ X را از هم جدا نامیم، هرگاه

$$\text{int}(A) \cap B = \text{int}(B) \cap A = \emptyset.$$

قضیه ۳.۱.۱ (قضیه جداسازی فیشر). فرض کنیم A, B دو زیرمجموعه محدب، ناتهی و از هم جدا از فضای باناخ X باشند. در این صورت $f \in X^* \setminus \{0\}$ موجود است به طوری که

$$\sup f(A) \leq \inf f(B).$$

برهان. به [۱۸] مراجعه کنید. $\square$

تعریف ۱۳.۱.۱ (ابرفضحه). فرض کنیم $f \in X^* \setminus \{0\}$ و $\lambda \in \mathbb{R}$ باشد. در این صورت به مجموعه

$$H_\lambda = \{y \in X : f(y) = \lambda\}$$

یک ابرصفحه^۶ می‌گوییم که آن را با $H_{f,\lambda} = H_\lambda$ نمایش می‌دهیم. همچنین فضای پوچ تابع $f \in X^* \setminus \{0\}$ را با $\ker f$ نشان می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$\ker f := H_{f,0}.$$

ملاحظه ۱.۱.۱. فرض کنیم H_λ ابرصفحه و $y_0 \in H_\lambda$ دلخواه باشد، در این صورت

$$y_0 + \ker f = H_\lambda$$

قضیه ۴.۱.۱. فرض کنیم X فضایی باناخ، $x^* \in X^* \setminus \{0\}$ ، $c \in \mathbb{R}$ ، $M = \ker x^*$ و $H = H_{x^*,c}$ باشند. در این صورت:

۱. برای هر $x_1 \in X \setminus M$ داریم $X = M \oplus \text{span}\{x_1\}$.

۲. برای هر $x_0 \in H$ داریم $H = M + x_0$.

۳. M زیرفضای ماکزیمال بسته در X است.

۴. H زیرمجموعه‌ای محدب بسته از فضای X است.

برهان. به [۵] مراجعه کنید. $\square$

ملاحظه ۲.۱.۱. $\ker f$ بسته، محدب و زیرفضای برداری از X است.

^۶Hypeplane

تعریف ۱۴.۱.۱. فرض کنیم X فضای باناخ و $H_{f,\lambda}$ یک ابرصفحه‌ی دلخواه در X باشد، در این صورت مجموعه‌های

$$V_{f,\lambda}^{\geq} = \{y \in X: f(y) \geq \lambda\}, \quad V_{f,\lambda}^{\leq} = \{y \in X: f(y) \leq \lambda\},$$

را نیم فضاها‌ی بسته‌ی مشخص شده توسط ابرصفحه‌ی $H_{f,\lambda}$ گوئیم. همچنین مجموعه‌های

$$U_{f,\lambda}^{\geq} = \{y \in X: f(y) > \lambda\}, \quad U_{f,\lambda}^{\leq} = \{y \in X: f(y) < \lambda\}$$

را نیم فضاها‌ی باز مشخص شده توسط ابرصفحه‌ی $H_{f,\lambda}$ گوئیم.

ملاحظه ۳.۱.۱. هر ابرصفحه بسته و محدب است، اما لزوماً زیرفضای برداری نیست.

تعریف ۱۵.۱.۱. گوئیم تابع $f \in X^*$ نرم خود را اخذ می‌کند اگر عنصر $x \in X$ طوری موجود باشد که $\|x\| = 1$ و $f(x) = \|f\|$.

حال مجموعه‌ی همه‌ی تابع‌های روی X که نرم خود را اخذ می‌کنند را با $NA(X)$ نمایش می‌دهیم و همچنین قرار می‌دهیم:

$$NA_1(X) = NA(X) \cap S_{X^*}.$$

حال اگر $f \in X^*$ باشد، مجموعه‌ی $J_X(f)$ را به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$J_X(f) = \{x \in X: \|x\| = 1, f(x) = \|f\|\}.$$

قضیه ۵.۱.۱ (قضیه جیمز^۸). فرض کنیم X فضای باناخ غیر انعکاسی باشد. در این صورت $f \in S_{X^*}$ موجود است به طوری که f نرم خود را روی X اخذ نمی‌کند.

برهان. به [۱۵] مراجعه کنید. □

تعریف ۱۶.۱.۱. فضای نرم‌دار X را محدب موضعی نامیم اگر هر همسایگی دلخواه از هر عنصر $x \in X$ شامل یک همسایگی محدب از x باشد.

تعریف ۱۷.۱.۱. فرض کنیم X فضای محدب موضعی باشد. در این صورت تابع $f: X \rightarrow \mathbb{R}^*$ را:

الف) در $x_0 \in X$ نیم پیوسته‌ی پایینی گوئیم اگر برای هر $k \in \mathbb{R}$ که $k < f(x_0)$ همسایگی U از x_0 موجود باشد به طوری که برای هر $x \in U$ داشته باشیم $k < f(x)$. یا به طور معادل اگر

$$f(x_0) \leq \liminf_{y \rightarrow x_0} f(y),$$

$$\liminf_{y \rightarrow x_0} f(y) = \sup_{U \in \mathcal{U}(x_0)} \inf_{y \in U} f(y).$$

دقت کنید که $\mathcal{U}(x_0)$ مجموعه‌ی همه‌ی همسایگی‌های x_0 می‌باشد.

^۷ Norm attaining

^۸ James theorem

- (چ) نیم پیوسته‌ی پایینی گوییم اگر در هر $x_0 \in X$ ، نیم پیوسته‌ی پایینی باشد.
- (ج) در x_0 نیم پیوسته‌ی بالایی گوییم اگر $f -$ در x_0 نیم پیوسته‌ی پایینی باشد.
- (د) در x_0 پیوسته گوییم اگر در x_0 هم نیم پیوسته‌ی پایینی و هم نیم پیوسته‌ی بالایی باشد.

۲.۱ مفاهیم بهترین تقریب

تعریف ۱.۲.۱. فرض کنیم X فضایی باناخ، $K \subseteq X$ و $x \in X$ باشد. در این صورت فاصله x از مجموعه‌ی K را با $d(x, K)$ یا $dist(x, K)$ نمایش می‌دهیم و به صورت زیر بیان می‌کنیم:

$$d(x, K) = \inf\{\|x - y\| : y \in K\}$$

تعریف ۲.۲.۱. فرض کنیم X فضایی باناخ، $K \subseteq X$ و $x \in X$ باشد. $y \in K$ را بهترین تقریب x از K می‌نامیم اگر داشته باشیم

$$\|x - y\| = d(x, K).$$

همچنین مجموعه‌ی بهترین تقریب‌های x در K را با $P_K(x)$ نمایش می‌دهیم. یعنی داریم:

$$P_K(x) = \{y \in K : \|y - x\| = d(x, K)\}.$$

$P_K : X \rightarrow K$ را نگاشت تقریب می‌نامیم.

تعریف ۳.۲.۱. زیر مجموعه‌ی K از X را پروکسیمینال گوییم، اگر برای هر $x \in X$ مجموعه $P_K(x)$ نا تهی باشد. همچنین K را چبیشف گوییم، اگر برای هر $x \in X$ مجموعه‌ی $P_K(x)$ دقیقاً تک عضوی باشد.

قضیه ۱.۲.۱. فرض کنیم K زیر مجموعه‌ای محدب از فضای باناخ X باشد. در این صورت هر $x \in X$ حداکثر یک بهترین تقریب در K دارد. یا به طور معادل هر مجموعه‌ی محدب پروکسیمینال، چبیشف است.

□

برهان. به [۵] مراجعه کنید.

تعریف ۴.۲.۱. ۱. زیر مجموعه‌ی C از فضای باناخ X را مخروط محدب^۹ گوییم، اگر برای هر $x, y \in C$ و هر $\alpha, \beta \geq 0$ داشته باشیم $\alpha x + \beta y \in C$.

۲. زیر مجموعه‌ی ناتهی M از فضای باناخ X را زیرفضا گوییم، اگر برای هر $x, y \in M$ و هر $\alpha, \beta \in \mathbb{R}$ داشته باشیم $\alpha x + \beta y \in M$.

دقت کنید که هر زیر فضا مخروط محدب هست ولی عکس آن برقرار نیست.

^۹convex cone

مثال ۱.۲.۱. ۱. مجموعه‌های X و $\{0\}$ زیرفضا هستند.

۲. مقطع هر خانواده از مخروط‌های محدب (زیرفضاها)، یک مخروط محدب (زیرفضا) است.

۳. فضای $C([a, b])$ مجموعه‌ی همه‌ی توابع نامنفی

$$C = \{f \in C([a, b]) : x(t) \geq 0; t \in [a, b]\}$$

مخروط محدب است ولی زیرفضا نیست.

قضیه ۲.۲.۱

الف) فرض کنیم K یک زیر مجموعه‌ی ناتهی از فضای نرم‌دار X باشد. دراین صورت:

۱. برای هر $x, y \in X$ داریم $d(x + y, K + y) = d(x, K)$.

۲. برای هر $x, y \in X$ داریم $P_{K+y}(x + y) = P_K(x) + y$.

۳. برای هر $x \in X$ و $\alpha \in \mathbb{R}$ داریم $d(\alpha x, \alpha K) = |\alpha|d(x, K)$.

۴. برای هر $x \in X$ و $\alpha \in \mathbb{R}$ داریم $P_{\alpha K}(\alpha x) = \alpha P_K(x)$.

۵. K پروکسیمینال است اگر و تنها اگر برای هر $y \in X$ ، $K + y$ پروکسیمینال باشد.

۶. K پروکسیمینال است اگر و تنها اگر برای هر $\alpha \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$ مجموعه‌ی αK پروکسیمینال باشد.

ب) فرض کنیم M زیرفضایی ناتهی از X باشد، دراین صورت:

۱. برای هر $x \in X$ و $y \in M$ داریم $d(x + y, M) = d(x, M)$.

۲. برای هر $x \in X$ و $y \in M$ داریم $P_M(x + y) = P_M(x) + y$.

۳. برای هر $x \in X$ و $\alpha \in \mathbb{R}$ داریم $d(\alpha x, M) = |\alpha|d(x, M)$.

۴. برای هر $x \in X$ و $\alpha \in \mathbb{R}$ داریم $P_{\alpha M}(x) = \alpha P_M(x)$.

۵. برای هر $x, y \in X$ داریم $d(x + y, M) \leq d(x, M) + d(y, M)$.

□

برهان. به [۵] مراجعه کنید.

۱.۲.۱ بهترین تقریب ابرصفحه‌ها

ابتدا در قضیه زیر فاصله یک عنصر دلخواه از فضای باناخ X را از ابرصفحه‌ی $H_\lambda \subset X$ ، به دست می‌آوریم.

قضیه ۳.۲.۱. فرض کنیم $f \in X^* \setminus \{0\}$ و $H_\lambda = H_{f,\lambda}$ ابرصفحه باشد. در این صورت برای هر $x \in X$ داریم:

$$d(x, H_\lambda) = \frac{|f(x) - \lambda|}{\|f\|}.$$

برهان. ابتدا مسئله را برای حالت $\lambda = 0$ اثبات می‌کنیم. لذا داریم $H = H_{f,0}$ ، نشان می‌دهیم:

$$d(x, H) = \frac{|f(x)|}{\|f\|}.$$

فرض کنیم $x \in X$ ثابت باشد. می‌دانیم برای هر $y \in H$ داریم $f(y) = 0$. پس داریم:

$$\frac{|f(x)|}{\|f\|} = \frac{|f(x) - 0|}{\|f\|} = \frac{|f(x) - f(y)|}{\|f\|} = \frac{|f(x - y)|}{\|f\|}. \quad (1.1)$$

اما می‌دانیم که:

$$|f(x - y)| \leq \|f\| \|x - y\|.$$

حال با جایگذاری در رابطه‌ی (۱.۱) داریم:

$$\frac{|f(x)|}{\|f\|} \leq \|x - y\|.$$

اما چون این رابطه برای هر $y \in H$ برقرار است، لذا با اینفیم گرفتن از طرفین داریم:

$$\frac{|f(x)|}{\|f\|} \leq \inf_{y \in H} \|x - y\| = d(x, H).$$

حال ϵ را طوری انتخاب می‌کنیم که $0 < \epsilon < \|f\|$ و همچنین فرض کنیم که $z \in X$ طوری باشد که $\|z\| = 1$ و $\|f(z)\| > \|f\| - \epsilon$ (دقت شود با توجه به خاصیت سوپریم این رابطه به دست می‌آید). حال قرار می‌دهیم $y := x - f(x)[f(z)]^{-1}z$. اولاً y در H قرار دارد زیرا

$$f(y) = f(x - f(x)[f(z)]^{-1}z) = f(x) - f(x)[f(z)]^{-1}f(z) = 0.$$

همچنین رابطه‌ی زیر برای y برقرار است:

$$\|x - y\| = \|x - x + f(x)[f(z)]^{-1}z\| = \frac{|f(x)|}{|f(z)|} \|z\| = \frac{|f(x)|}{|f(z)|} \leq \frac{|f(x)|}{\|f\| - \epsilon}.$$

از طرفی چون $y \in H$ و $d(x, H) \leq \|x - y\|$ لذا خواهیم داشت:

$$d(x, H) \leq \frac{|f(x)|}{\|f\| - \epsilon}.$$

حال چون ϵ دلخواه بود، لذا داریم:

$$d(x, H) \leq \frac{|f(x)|}{\|f\|}.$$

بنابراین حکم در حالت $\lambda = 0$ برقرار است.

حال فرض کنیم $\lambda \neq 0$ و $H = H_{f,\lambda}$. برای هر $x_0 \in H$ تعریف می‌کنیم:

$$H_0 = H - x_0.$$

با توجه به نکته‌ی (۱.۲.۱)، می‌توان نوشت $H_0 = H_{f,0}$. حال داریم:

$$\begin{aligned} d(x, H) &= d(x - x_0, H - x_0) = d(x - x_0, H_0) \\ &= \frac{|f(x - x_0)|}{\|f\|} \\ &= \frac{|f(x) - \lambda|}{\|f\|}. \end{aligned}$$

بنابراین در حالت $\lambda \neq 0$ هم حکم قضیه برقرار است. $\square$

ملاحظه ۱.۲.۱. $H = \ker f$ پروکسیمینال است اگر و تنها اگر $f \in NA(X)$ و $H = \ker f$ چبیشف است اگر و تنها اگر $J_X(f)$ تک عضوی باشد.

همچنین اگر H پروکسیمینال باشد آنگاه برای هر $x \in X$ داریم:

$$P_H(x) = x - \frac{f(x)}{\|f\|} J_X(f).$$

برهان. به کتاب [۱] فصل سوم قضیه ۱۰ مراجعه کنید. $\square$

قضیه ۴.۲.۱. فرض کنیم X فضای باناخ، $x^* \in X^* \setminus \{0\}$ و $c \in \mathbb{R}$ و $H = \{y \in X : x^*(y) = c\}$ باشند. در این صورت عبارات زیر معادل هستند:

۱. H پروکسیمینال است.

۲. هر $x \in X \setminus H$ دارای یک بهترین تقریب در H است.

۳. x^* نرم خود را اخذ می‌کند.

برهان. به [۵] مراجعه کنید. $\square$

مثال ۲.۲.۱. فرض کنیم $z \in C([a, b]) \setminus \{0\}$ و $c \in \mathbb{R}$ و

$$H = \{y \in C([a, b]) : \int_a^b y(t)z(t)dt = c\}.$$

در این صورت H ابرصفحه‌ای چبیشف در $C([a, b])$ است و برای هر $x \in C([a, b])$ داریم:

$$P_H(x) = x - \|z\|^{-2} \left[\int_a^b x(t)z(t)dt - c \right] z.$$

جزئیات این مثال را می‌توان در [۵] مشاهده کرد.

مثال ۳.۲.۱. فرض کنیم

$$X = \{x \in l_2 : x(n) = 0 \quad n \text{ به غیر از تعداد متناهی } n\}$$

و

$$H = \{y \in X : \sum_{n=1}^{\infty} 2^{-n/2} y(n) = 0\}.$$

در این صورت H ابرصفحه‌ای در X است و هیچ عنصری از $X \setminus H$ دارای بهترین تقریب در H نیست.

برای اثبات این مثال، تابع x^* را روی X برای هر $y \in X$ به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$x^*(y) = \sum_{n=1}^{\infty} 2^{-n/2} y(n).$$

به وضوح x^* یک تابع خطی روی X است. برای هر $y \in X$ با شرط $\|y\| = 1$ ، از نامساوی شوارتز (در l_2) داریم:

$$|x^*(y)| \leq \left[\sum_{n=1}^{\infty} 2^{-n} \right]^{1/2} \|y\| = 1. \quad (2.1)$$

بنابراین $x^* \in X^*$ ، $\|x^*\| \leq 1$ و $H = \ker x^*$ یک ابرصفحه است. حال نشان می‌دهیم که $\|x^*\| = 1$. برای هر عدد صحیح $N \geq 1$ ، عنصر $y_N(n) = 2^{-n/2}$ را برای هر $n \leq N$ تعریف می‌کنیم و اگر $n > N$ باشد، $y_N(n) = 0$. در این صورت $y_N \in X$ ، $\|y_N\| \leq 1$ و

$$x^*(y_N) = \sum_{n=1}^N 2^{-n} = 1 - 2^{-N} \rightarrow 1.$$

بنابراین $\|x^*\| = 1$.

اگر x^* نرم خود را اخذ کند، لذا برای برخی y های متعلق به X که $\|y\| = 1$ داریم $x^*(y) = 1$. بنابراین برای این y ها حالت تساوی در رابطه (۲.۱) برقرار می‌شود. بنابر شرایط تساوی در نامساوی شوارتز، باید داشته باشیم $y = \lambda z$ که $\lambda > 0$ و برای هر n ، $z(n) = 2^{-n/2}$. اما $z \notin X$ (زیرا برای هر n داریم $z(n) \neq 0$)، لذا نتیجه می‌شود که $y = \lambda z \notin X$. بنابراین x^* نرم خود را اخذ نمی‌کند. حال با استفاده از قضیه (۴.۲.۱) نتیجه می‌شود که هیچ عنصری از $X \setminus H$ دارای بهترین تقریب در H نیست.

فصل ۲

گوی پروکسیمینال ها و گوی پروکسیمینال های قوی

در این فصل به بررسی مفاهیم پایه‌ای گوی پروکسیمینال ها و گوی پروکسیمینال های قوی می‌پردازیم.

۱.۲ گوی پروکسیمینال

تعریف ۱.۱.۲. زیر فضای Y از فضای باناخ X را گوی پروکسیمینال^۱ در X گوئیم اگر B_Y در X پروکسیمینال باشد.

می‌خواهیم نشان دهیم اگر زیر فضای Y از فضای باناخ X گوی پروکسیمینال باشد آنگاه پروکسیمینال هم هست. در واقع با این کار برای بررسی پروکسیمینال بودن یک فضا، دامنه بررسی خود را به گوی یکه‌ی آن فضا محدود می‌کنیم. ابتدا لم‌های زیر را بیان می‌کنیم.

لم ۱.۱.۲. فرض کنیم X فضای باناخ و Y زیر فضای آن باشد. همچنین فرض کنیم $x_0 \in X \setminus B_Y$ باشد، در این صورت:

---

^۱Ball proximal

$$d(x_0, B_Y) = \sup\{f(x_0) - \|f|_Y\| : f \in B_{X^*}\} \quad (\text{الف})$$

(ب) اگر $f_0 \in S_{X^*}$ موجود باشد به طوری که f_0 روی X نرم خود را در نقطه‌ی $x_0 - z_0$ و $f_0|_Y$ نرم خود را در نقطه‌ی z_0 اخذ کند، در این صورت $z_0 \in P_{B_Y}(x_0)$.

برهان.

(الف) برای $f \in B_{X^*}$ و $y \in B_Y$ داریم $f(x_0) - f(y) \leq \|x_0 - y\|$. حال با اینفیمم گرفتن روی y داریم:

$$f(x_0) - \|f|_Y\| \leq \inf \|x_0 - y\| = d(x_0, B_Y). \quad (1.2)$$

از طرف دیگر می‌دانیم که گوی باز $B(x_0, d(x_0, B_Y))$ از B_Y جداست. بنابراین طبق قضیه‌ی جداسازی فیشر (۳.۱.۱) $f_0 \in S_{X^*}$ موجود است به طوری که:

$$\inf f_0(B(x_0, d(x_0, B_Y))) \geq \sup f_0(B_Y).$$

در نتیجه

$$f_0(x_0) - d(x_0, B_Y) \geq \|f_0|_Y\|$$

و لذا

$$f_0(x_0) - \|f_0|_Y\| \geq d(x_0, B_Y). \quad (2.2)$$

پس بنابر روابط (۱.۲) و (۲.۲)، تساوی برقرار است.

(ب) فرض کنیم f_0 روی X نرم خود را در نقطه‌ی $x_0 - z_0$ اخذ می‌کند و همچنین $f_0|_Y$ نرم خود را در z_0 اخذ می‌کند. بنابر قسمت الف) داریم:

$$d(x_0, B_Y) \geq f_0(x_0) - \|f_0|_Y\| = f_0(x_0) - f_0(z_0) = f_0(x_0 - z_0) = \|x_0 - z_0\| \geq d(x_0, B_Y)$$

لذا نتیجه می‌شود که $\|x_0 - z_0\| = d(x_0, B_Y)$. بنابراین $z_0 \in P_{B_Y}(x_0)$. $\square$

حال برای هدف اصلی خود که اثبات پروکسیمینال بودن فضاهای گوی پروکسیمینال است، لم زیر را بیان می‌کنیم.

لم ۲.۱.۲. فرض کنیم X فضای باناخ و Y زیر فضای آن باشد، در این صورت:

۱- برای هر $x \in X$ و $\lambda > 0$:

$$\lambda P_{B_Y}\left(\frac{x}{\lambda}\right) = P_{\lambda B_Y}(x).$$

۲- برای هر $x \in X$ و $\lambda \geq \|x\| + d(x, Y)$:

$$P_Y(x) \subseteq P_{\lambda B_Y}(x).$$

۳- برای هر $x \in X$ و $\lambda > \|x\| + d(x, Y)$:

$$P_Y(x) = P_{\lambda B_Y}(x).$$

۴- اگر P_{B_Y} پیوسته باشد در این صورت P_Y هم پیوسته است.

برهان.

۱- فرض کنیم $x \in X$ و $\lambda > 0$ باشد. همچنین فرض کنیم $y_0 \in P_{B_Y}$ باشد، برای هر $y \in B_Y$ داریم:

$$\left\| \frac{x}{\lambda} - y_0 \right\| \leq \left\| \frac{x}{\lambda} - y \right\| \iff \|x - \lambda y_0\| \leq \|x - \lambda y\|.$$

$$\lambda P_{B_Y}\left(\frac{x}{\lambda}\right) = P_{\lambda B_Y}(x) \text{ بنابراین}$$

۲- فرض کنیم که $\lambda \geq \|x\| + d(x, Y)$ باشد. برای هر $y \in P_Y(x)$ داریم:

$$\|y\| \leq \|x\| + \|x - y\| = \|x\| + d(x, Y) \leq \lambda.$$

$$P_Y(x) \subseteq P_{\lambda B_Y}(x) \text{ بنابراین}$$

۳- فرض کنیم $x \in X$ و $d = d(x, Y)$. فرض کنیم $\lambda > \|x\| + d$ و $y_0 \in P_{\lambda B_Y}(x)$ باشد. به سادگی قابل بررسی است که برای هر $\delta > 0$

$$d(x, Y) = \inf\{\|x - y\| : y \in Y \cap B[x, d + \delta]\}.$$

به ویژه می‌توانیم قرار دهیم $\delta = \lambda - (\|x\| + d)$.

برای هر $y \in Y$ ، اگر $y \in Y \cap B[x, d + \delta]$ در این صورت $y \in \lambda B_Y$ بنابراین $\|x - y\| \geq \|x - y_0\|$. لذا نتیجه می‌شود که $y_0 \in P_Y(x)$ ، بنابراین $P_{\lambda B_Y}(x) \subseteq P_Y(x)$. بنابر قسمت ۲- تساوی برقرار است.

۴- چون P_{B_Y} پیوسته است اگر و تنها اگر $P_{\lambda B_Y}$ پیوسته باشد، لذا قسمت ۴- نتیجه می‌شود.

□

گزاره ۱.۱.۲. فرض کنیم X فضای باناخ و Y زیرفضای آن باشد، گزاره‌های زیر را در نظر بگیرید:

(۱) Y در X گوی پروکسیمینال است.

(۲) B_X در B_Y پروکسیمینال است.

(۳) Y در X پروکسیمینال است.

(۴) B_Y در $B_X \cup Y$ پروکسیمینال است.

در این صورت $(۱) \Rightarrow (۲) \Rightarrow (۳) \Leftrightarrow (۴)$.

برهان. (۱) $\Rightarrow$ (۲).

واضح است.

(۲) $\Rightarrow$ (۳).

فرض کنیم $x \in X$ و $\lambda > \|x\| + d(x, Y)$. بنابه (۲)، λB_Y در λB_X پروکسیمینال است. حال چون $x \in \lambda B_X$ ، لذا نتیجه می شود که $P_{\lambda B_Y}(x) \neq \emptyset$. حال بنابه قسمت (۳) لم (۲.۱.۲)، داریم $P_Y(x) = P_{\lambda B_Y}(x) \neq \emptyset$. بنابراین نتیجه می شود که Y در X پروکسیمینال است. (۳) $\Rightarrow$ (۴).

براساس مطالب قبل اگر $\frac{1}{2}\|x\| \leq \|y\|$ و $y \in P_Y(x)$ داریم

$$\|y\| \leq \|x - y\| + \|x\| \leq d(x, Y) + \|x\| \leq 2\|x\| \leq 1.$$

بنابراین قسمت (۴) اثبات می شود.

(۴) $\Rightarrow$ (۳).

فرض کنیم $x \in X \setminus Y$ باشد. می توان فرض کرد که $\|x\| > d(x, Y)$. براساس گزاره ی (۴) داریم $P_{\frac{x}{\|x\|}}(P_{\frac{x}{\|x\|}}(x)) \neq \emptyset$ ، بنابراین $P_{\frac{x}{\|x\|}}(x) \neq \emptyset$. حال چون $\frac{1}{2}\|x\| > \|x\| + d(x, Y)$ ، لذا براساس قسمت (۳) لم (۲.۱.۲) نتیجه می شود که $P_Y(x) = P_{\frac{x}{\|x\|}}(x) \neq \emptyset$. بنابراین Y در X پروکسیمینال است. $\square$

۲.۲ گوی پروکسیمینال قوی

ابتدا مفهوم فضاهای پروکسیمینال قوی^۲ را بیان می کنیم.

تعریف ۱.۲.۲. فرض کنیم X فضای باناخ و K زیر مجموعه ای بسته از آن باشد. برای $x \in X$ و $\delta > 0$ قرار می دهیم:

$$P_K(x, \delta) = \{z \in K: \|x - z\| < d(x, K) + \delta\}.$$

حال زیر مجموعه ی بسته ی $K \subseteq X$ را در نقطه ی $x \in X \setminus K$ پروکسیمینال قوی گوئیم، اگر K در x پروکسیمینال باشد و برای هر $\epsilon > 0$ ، $\delta > 0$ موجود باشد به طوری که:

$$\sup\{d(z, P_K(x)): z \in P_K(x, \delta)\} < \epsilon.$$

یا به طور معادل $P_K(x, \delta) \subseteq P_K(x) + B(0, \epsilon)$ باشد.

اگر برای هر $x \in X \setminus K$ این شرایط برقرار باشد، K را در X پروکسیمینال قوی گوئیم.

تعریف ۲.۲.۲. زیر فضای Y از فضای باناخ X را گوی پروکسیمینال قوی گوئیم اگر B_Y در X پروکسیمینال قوی باشد.

^۲ strongly proximal

گزاره ۱.۲.۲. فرض کنیم X فضایی باناخ و Y زیرفضای آن باشد، در این صورت:

الف) برای هر $x \in X$ و $\delta > 0$ و $\lambda > 0$ داریم $P_{\lambda B_Y}(x, \delta) = \lambda P_{B_Y}(\frac{x}{\lambda}, \frac{\delta}{\lambda})$.

ب) برای هر $x \in X$ و $\lambda > 0$ و $x \in X$ در λB_Y پروکسیمینال قوی است، اگر و تنها اگر B_Y در $\frac{x}{\lambda}$ پروکسیمینال قوی باشد.

ج) اگر B_Y در X پروکسیمینال قوی باشد، آنگاه Y هم در X پروکسیمینال قوی است.

برهان. الف). مشابه قسمت الف لم (۲.۱.۲) اثبات می‌شود.

ب). نتیجه‌ی مستقیم قسمت الف است.

ج). فرض کنیم $x \in X$ و $\lambda > \|x\| + d(x, Y)$ باشد. اگر B_Y در $\frac{x}{\lambda}$ پروکسیمینال قوی باشد، لذا λB_Y در x پروکسیمینال قوی است. حال مشابه استدلال لم (۲.۱.۲) برای $0 < \delta < \lambda - (\|x\| + d(x, Y))$ داریم $P_Y(x, \delta) \subseteq \lambda B_Y$. بنابراین $P_Y(x, \delta) = P_{\lambda B_Y}(x, \delta)$. به علاوه $P_{\lambda B_Y}(x) = P_Y(x)$ ، بنابراین Y در X پروکسیمینال قوی است. $\square$

مطلب مهمی که از گزاره‌ی فوق نتیجه می‌شود این است که برای بررسی گوی پروکسیمینال قوی بودن یک مجموعه می‌توان فضای بررسی خود را به گوی یکه‌ی آن مجموعه محدود کرد.

یکی از مباحثی که ارتباط محکمی با فضاهای گوی پروکسیمینال قوی دارد، مبحث دنباله‌های کاهشی است که در ادامه به بررسی آن می‌پردازیم.

۱.۲.۲ دنباله‌های کاهشی و فضاهای گوی پروکسیمینال قوی

تعریف ۳.۲.۲. فرض کنیم X فضایی باناخ و K زیرمجموعه‌ای بسته از آن باشد. در این صورت دنباله‌ی $\{z_n\} \subseteq K$ را دنباله‌ی کاهشی^۳ متناظر با $x \in X \setminus K$ نامیم اگر دارای شرایط زیر باشد:

$$\|x - z_n\| \rightarrow d(x, K).$$

تعریف ۴.۲.۲. فرض کنیم X فضایی باناخ و K زیرمجموعه‌ای بسته از آن باشد، همچنین فرض کنیم $x_0 \in X \setminus K$ باشد. در این صورت:

الف) K را برای x_0 فشرده تقریبی نامیم، اگر هر دنباله‌ی کاهشی $\{z_n\} \subseteq K$ متناظر با x_0 ، دارای زیر دنباله‌ای همگرا باشد.

ب) K را برای x_0 چبیشف قوی نامیم، اگر هر دنباله‌ی کاهشی $\{z_n\} \subseteq K$ متناظر با x_0 ، همگرا باشد.

ج) اگر K برای هر $x \in X \setminus K$ تقریباً فشرده (چبیشف قوی) باشد، K را تقریباً فشرده (چبیشف قوی) می‌گوییم.

^۳ minimizing sequence

حال با تعریف دنباله های کاهشی، به یک تعریف معادل برای فضا های پروکسیمینال قوی می رسیم که در زیر آن را بیان می کنیم.

تعریف ۵.۲.۲. زیر مجموعه ی پروکسیمینال K از فضای باناخ X را پروکسیمینال قوی نامیم، اگر برای هر $x \in X$ و هر دنباله ی کاهشی $\{y_n\} \subseteq K$ متناظر با x ، زیر دنباله ی $\{y_{n_k}\}$ و دنباله ی $\{z_k\} \subseteq P_K(x)$ موجود باشند به طوریکه $\|y_{n_k} - z_k\| \rightarrow 0$.

قضیه ۱.۲.۲. فرض کنیم K زیرمجموعه ای بسته از فضای باناخ X و $x_0 \in X \setminus K$ باشند. در این صورت K فشرده تقریبی است اگر و تنها اگر x_0 پروکسیمینال قوی باشد و $P_K(x_0)$ فشرده باشد.

برهان. ($\Leftarrow$) دقت کنید که در فضا های باناخ نرمدار، فشردگی و فشردگی دنباله ای معادل هستند. بنابراین نتیجه می شود اگر K برای x_0 فشرده تقریبی باشد، در این صورت $P_K(x_0)$ فشرده است.

حال به برهان خلف فرض کنیم x_0 پروکسیمینال قوی نباشد، بنابراین همسایگی V از نقطه ی x_0 و دنباله ی کاهشی متناظر با x_0 مانند $\{z_n\} \subseteq K$ موجود هستند به طوری که $z_n \notin P_K(x_0) + V$. حال چون K برای x_0 فشرده تقریبی است لذا زیر دنباله ی $\{z_{n_k}\}$ موجود است به طوری که $z_{n_k} \rightarrow z_0 \in K$. حال نتیجه می شود که $z_0 \in P_K(x_0)$ و بنابراین برای هر $n \geq 1$ داریم $z_n \in z_0 + V \subseteq P_K(x_0) + V$ ، که این یک تناقض است. بنابراین فرض خلف باطل و لذا x_0 پروکسیمینال قوی است.

($\Rightarrow$) فرض کنیم K در x_0 پروکسیمینال قوی باشد و $P_K(x_0)$ فشرده نباشد. به برهان خلف فرض کنیم K برای x_0 فشرده تقریبی نباشد، بنابراین دنباله ی کاهشی $\{z_n\} \subseteq K$ موجود است به طوری که هیچ زیر دنباله ی همگرایی ندارد. لذا طبق تعریف دنباله ها برای هر $z \in P_K(x_0)$ یک همسایگی U_z از z و عدد طبیعی $N_z \in \mathbb{N}$ موجودند به طوری که برای هر $n \geq N_z$ ، $z_n \notin U_z$. حال چون $P_K(x_0)$ فشرده است لذا همسایگی V از x_0 و $N_0 \in \mathbb{N}$ موجودند به طوری که برای هر $n \geq N_0$ ، $z_n \notin P_K(x_0) + V$. حال چون K در x_0 پروکسیمینال قوی است لذا $\delta > 0$ موجود است به طوری که $P_K(x_0, \delta) \subseteq P_K(x_0) + V$. دقت کنید که برای هر دنباله ی کاهشی متناظر با x_0 مانند $\{z_n\} \subseteq K$ ، نهایتاً $z_n \in P_K(x_0, \delta)$ که این یک تناقض است. لذا فرض خلف باطل و K برای x_0 فشرده تقریبی است. $\square$

تعریف ۶.۲.۲. $x^* \in S_{X^*}$ را تابع نمایش قوی^۴ نامیم اگر $x^* \in NA(X)$ و هر دنباله ی $\{x_n\} \subseteq X$ که $\lim x^*(x_n) = 1$ ، همگرا باشد.

گزاره ۲.۲.۲. فرض کنیم X فضای باناخ و هر $f \in NA_1(X)$ یک تابع نمایش قوی باشد. در این صورت B_X چپیشف قوی است و لذا پروکسیمینال قوی است.

^۴ Strongly exposing functional

برهان. فرض کنیم $x_0 \in X$ ، یادآوری می‌کنیم که

$$d(x_0, B_X) = \|x_0\| - 1 = \|x_0 - \frac{x_0}{\|x_0\|}\|.$$

همانند برهان لم (۱.۱.۲) گوی باز $B(x_0, \|x_0\| - 1)$ از B_X جداست، بنابراین $f_0 \in S_{X^*}$ وجود دارد به طوری که $1 \leq f_0(x_0) - (\|x_0\| - 1)$ از طرفی هم می‌دانیم که $\|x_0\| \geq f_0(x_0)$ ، بنابراین نتیجه می‌شود که $f_0(x_0) = \|x_0\|$ پس f_0 نرم خود را اخذ می‌کند و لذا $f_0 \in NA_1(X)$ ، پس بنابر مفروضات صورت گزاره، f_0 نمایش قوی $\frac{x_0}{\|x_0\|}$ است. فرض کنیم $\{z_n\} \subseteq B_X$ یک دنباله‌ی کاهشی باشد، در این صورت

$$\|x_0\| - 1 \leq \|x_0\| - \|z_n\| \leq \|x_0\| - f_0(z_n) \leq f_0(x_0 - z_n) \leq \|x_0 - z_n\| \rightarrow \|x_0\| - 1.$$

و لذا نتیجه می‌شود که $f_0(z_n) \rightarrow 1$ و بنابراین $z_n \rightarrow \frac{x_0}{\|x_0\|}$. حال چون دنباله‌ی کاهشی $\{z_n\}$ دلخواه بود لذا نتیجه می‌شود که B_X چبیشف قوی و لذا پروکسیمینال قوی است. $\square$

قضیه ۲.۲.۲. فرض کنیم X فضای باناخ، $x \in X$ ، Y زیر فضایی از X و $d(x, B_Y) = d(x, Y)$ باشند. همچنین فرض کنیم x در Y پروکسیمینال قوی و $P_Y(x)$ فشرده باشند، در این صورت B_Y در x پروکسیمینال قوی است.

برهان. با توجه به قضیه‌ی (۱.۲.۲)، چون x در Y پروکسیمینال قوی و $P_Y(x)$ فشرده است لذا نتیجه می‌شود که x در Y فشرده تقریبی است.

دقت کنید اگر $d(x, B_Y) = d(x, Y)$ و $\{y_n\}$ در B_Y دنباله‌ی کاهشی متناظر با x باشد، در این صورت $\{y_n\}$ دنباله‌ی کاهشی متناظر با x در Y است. حال چون Y فشرده تقریبی است لذا دنباله‌ی کاهشی $\{y_n\} \subseteq B_Y$ دارای زیردنباله‌ای همگراست. بنابراین B_Y در x فشرده تقریبی است و لذا پروکسیمینال قوی است. $\square$

یکی از مفاهیمی که با گوی پروکسیمینال‌ها در ارتباط است، فضاها E -پروکسیمینال می‌باشد که در ادامه به معرفی آن و قضایای مربوط به آن می‌پردازیم.

۳.۲ فضای E-پروکسیمینال

تعریف ۱.۳.۲. زیر فضای پروکسیمینال Y از فضای باناخ X را E -پروکسیمینال گوییم، اگر برای هر $x \in X \setminus Y$ و $\epsilon, \gamma > 0$ که $d_X(x, B_Y[\circ, \gamma]) = d_X[x, Y]$ نتیجه شود که عنصر $y \in Y$ وجود دارد به طوری که $\|x - y\| = d_X(x, Y)$ و $\|y\| < \gamma + \epsilon$.

به آسانی نتیجه می‌شود که اگر Y گوی پروکسیمینال یا گوی پروکسیمینال قوی باشد، E -پروکسیمینال هم هست.

برای بررسی ارتباط بین فضاها E -پروکسیمینال و گوی پروکسیمینال‌ها، ابتدا دو لم زیر را اثبات می‌کنیم.

لم ۱.۳.۲. فرض کنیم X فضای باناخ، Y زیرفضایی از X ، و $\beta > 0$ و $x \in X \setminus B_X[0, \beta]$ باشند. همچنین فرض کنیم که $(x + Y) \cap B_X[0, \beta]$ ناتهی و

$$\begin{aligned}\gamma &= \inf\{\|x - z\| : z \in (x + Y) \cap B_X[0, \beta]\} \\ &= d_X(x, (x + Y) \cap B_X[0, \beta]) = d_Y(x, B_X[0, \beta])\end{aligned}$$

باشند، در این صورت $d_X(0, B_Y[x, \gamma]) = \beta$

برهان. فرض کنیم که $d_X(0, B_Y[x, \gamma]) < \beta$ باشد، در این صورت $y \in Y$ موجود است به طوری که $\|x + y\| < \beta$ و $\|y\| \leq \gamma$. دقت کنید که $y \neq 0$ (زیرا $x \notin B_X[0, \beta]$). حال قرار می دهیم $\delta = \frac{1}{4}(\beta - \|x + y\|)$ در این صورت

$$\|x + y - \frac{\delta y}{\|y\|}\| \leq \|x + y\| + \delta < \beta;$$

$$\|y - \frac{\delta y}{\|y\|}\| < \gamma.$$

این یک تناقض است، بنابراین نتیجه می شود که $d_X(0, x + B_Y[0, \gamma]) \geq \beta$. حال بنابه تعریف γ ، برای هر $\epsilon > 0$ عنصر $y \in B_Y[0, 1]$ وجود دارد به طوری که

$$\|x - (\gamma + \epsilon)y\| \leq \beta.$$

بنابراین نتیجه می شود که

$$d_X(x, B_Y[0, \gamma]) \leq \beta + \epsilon.$$

حال چون ϵ عدد حقیقی و مثبت دلخواه بود، لذا نتیجه می شود که

$$\beta = d_X(x, B_Y[0, \gamma]) = d_X(0, B_Y[x, \gamma]).$$

□

لم ۲.۳.۲. فرض کنیم Y زیر فضایی $-E$ پروکسیمینال از فضای باناخ X ، و $\gamma > 0$ و $x \in X \setminus B_Y[0, \gamma]$ باشند. اگر $\alpha = d(x, Y)$ و $\beta = d(0, B_Y[x, \gamma])$ باشند. در این صورت

$$\gamma \geq \inf\{\|y\| : y \in Y, x + y \in B_X[0, \beta]\} = d_Y(x, B_X[0, \beta]).$$

همچنین اگر $\alpha < \beta$ باشد، تساوی برقرار می شود.

برهان. فرض کنیم x یک عنصر دلخواه از $X \setminus B_Y[0, \gamma]$ ، $\alpha = d(x, Y)$ و $\beta = d(0, B_Y[x, \gamma])$ باشند. حال چون زیرفضای $-E$ پروکسیمینال است لذا در X پروکسیمینال است، بنابراین عنصر $z \in x + Y$ موجود است به طوری که

$$\|z\| = \alpha = d_X(0, x + Y)$$

لذا نتیجه می‌شود که $\alpha \leq \beta$. دو حالت $\alpha = \beta$ و $\alpha < \beta$ را در نظر می‌گیریم.

حالت اول $\alpha = \beta$. چون Y فضای E-پروکسیمینال است لذا برای هر $\epsilon > 0$ ، عنصر $z' \in x + Y$ موجود است به طوری که $\|z'\| = \beta$ و $\|x - z'\| \leq \gamma + \epsilon$. لذا نتیجه می‌شود که

$$\gamma \geq d_Y(x, B_X[0, \beta]).$$

حالت دوم $\alpha < \beta$. دقت کنید که $\|z\| = \alpha < \beta$ برای هر $\epsilon > 0$ ، عدد $0 < \delta < 1$ موجود است به طوری که

$$\delta \max\{\beta - \alpha, \|x - z\|\} < \epsilon.$$

حال بنابر ساختار تعریف β ، عنصر $y \in B_Y[0, \gamma]$ موجود است به طوری که

$$\|x + y\| \leq \beta + \delta(\beta - \alpha).$$

در این صورت $(1 - \delta)(x + y) + \delta z \in x + Y$ و لذا

$$\begin{aligned} \|(1 - \delta)(x + y) + \delta z\| &\leq (1 - \delta)(\beta + \delta(\beta - \alpha)) + \delta\alpha \\ &\leq (1 - \delta)\beta + \delta(\beta - \alpha) + \delta\alpha = \beta; \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \|[(1 - \delta)(y + x) + \delta z] - x\| &= \|(1 - \delta)y + \delta(z - x)\| \\ &\leq \|y\| + \|\delta(z - x)\| \leq \gamma + \epsilon. \end{aligned}$$

لذا نتیجه می‌شود که

$$\gamma \geq d_Y(x, B_X[0, \beta]).$$

فرض کنیم که $y' \in Y$ طوری باشد که $\|y'\| < \gamma$ و $\|x + y'\| \leq \beta$. حال $\delta > 0$ را طوری انتخاب می‌کنیم که $\delta\|x - z\| < \gamma - \|y'\|$ باشد. در این صورت $(1 - \delta)y' + \delta(z - x) \in Y$ و

$$\|(1 - \delta)y' + \delta(z - x)\| \leq \|y'\| + \delta\|z - x\| < \gamma,$$

$$\|(1 - \delta)(x + y') + \delta z\| \leq (1 - \delta)\beta + \delta\alpha < \beta.$$

این با تعریف β در تناقض است، بنابراین $\gamma = d_Y(x, B_X[0, \beta])$ و اثبات تمام است. $\square$

قضیه ۱.۳.۲. فرض کنیم Y زیرفضایی E-پروکسیمینال از فضای باناخ X باشد، در این صورت گزاره‌های زیر معادلند.

(۱) Y در X گوی پروکسیمینال است.

(۲) برای هر $\epsilon > 0$ و $x \in X$ گوی $B_Y[x, \gamma]$ در X پروکسیمینال است.

(۳) برای هر $x \in X \setminus Y$ و $\beta > 0$ که $0 < \alpha = d_X(x, Y) \leq \beta$ ، مجموعه‌ی $(x + Y) \cap B_X[0, \beta]$ در $x + Y$ پروکسیمینال است.

(۴) برای هر $x \in X \setminus Y$ که $0 < d_X(x, Y) < 1$ ، مجموعه‌ی $(x + Y) \cap B_X[0, 1]$ در $x + Y$ پروکسیمینال است.

برهان. قسمت‌های (۲) $\Rightarrow$ (۱) و (۴) $\Rightarrow$ (۳) واضح هستند، بنابراین کفایت (۱) $\Rightarrow$ (۳) و (۳) $\Rightarrow$ (۴) را اثبات کنیم.

(۴) $\Rightarrow$ (۳). فرض کنیم x عنصری دلخواه از $X \setminus Y$ ، $\alpha = d(x, Y)$ و β عدد مثبت حقیقی که $\beta \geq \alpha$ باشند. قرار می‌دهیم $x' = \frac{x}{\beta}$ ، در این صورت

$$0 < d_X(x', Y) = \frac{\alpha}{\beta} \leq 1.$$

بنابر فرض بهترین تقریب y' برای x' از مجموعه‌ی $(x + Y) \cap B_X[0, 1]$ موجود است. دقت کنید که

$$(x + Y) \cap B_X[0, \beta] = \beta[(x' + y) \cap B_X[0, 1]]$$

لذا $\beta y'$ یک بهترین تقریب برای x از مجموعه‌ی $(x + Y) \cap B_X[0, \beta]$ می‌باشد. لذا (۳) $\Rightarrow$ (۴) اثبات شد.

(۲) $\Rightarrow$ (۳). فرض کنیم Y زیرفضای گوی پروکسیمینال از X باشد. همچنین فرض کنیم $x \in X \setminus Y$ و $\beta > 0$ طوری باشد که $\beta \geq d_X(x, Y) = \alpha$ ، در این صورت $(x + Y) \cap B_X[0, \beta]$ ناتهی است. فرض کنیم

$$\gamma = \inf\{\|x - z\| : z \in (x + Y) \cap B_X[0, \beta]\} = d_Y(x, B_X[0, \beta]).$$

بنابر لم (۱.۳.۲)، داریم $d_X(0, B_Y[x, \gamma]) = \beta$. حال طبق فرض می‌دانیم که $B_Y[x, \gamma]$ در X پروکسیمینال است. فرض کنیم z بهترین تقریب عنصر 0 از مجموعه‌ی $B_Y[x, \gamma]$ باشد، در این صورت $z \in x + Y$ ، $\|z\| = \beta$ و $\|z - x\| \leq \gamma$. بنابراین z بهترین تقریب x از مجموعه‌ی $(x + Y) \cap B_Y[0, \beta]$ می‌باشد. لذا قسمت (۳) نتیجه می‌شود.

(۱) $\Rightarrow$ (۳). طبق فرض Y زیرفضای E -پروکسیمینال از X می‌باشد. فرض کنیم x عنصری دلخواه از $X \setminus B_Y[0, 1]$ باشد. اگر $x \in Y$ در این صورت $\frac{x}{\|x\|}$ بهترین تقریب x از $B_Y[0, 1]$ می‌باشد. بنابراین فرض می‌کنیم $x \notin Y$ ، یعنی $d_X(x, Y) > 0$. می‌دانیم که دو مطلب زیر معادل هستند:

(الف) یک بهترین تقریب برای x مانند z از $B_Y[0, 1]$ موجود است.

(ب) بهترین تقریب $x - z$ برای عنصر 0 از $B_Y[x, 1]$ موجود است.

بنابراین کفایت نشان دهیم برای هر $x \in X$ با شرط $d_X(x, Y) > 0$ ، یک بهترین تقریب از گوی $B_Y[x, 1]$ برای عنصر 0 موجود است. فرض کنیم

$$\beta = d_X(x, B_Y[0, 1]) = d_X(0, B_Y[x, 1]) > 0,$$

$$\alpha = d_X(x, Y).$$

به وضوح داریم $\alpha \leq \beta$. حال چون Y پروکسیمینال است، لذا عنصر $z \in x + Y$ موجود است به طوری که $\|z\| = \alpha$. چون $(x + Y) \cap B_X[\circ, \beta]$ ناتهی است لذا بر اساس لم (۲.۳.۲) داریم:

$$d_Y(x, B_X[\circ, \beta]) \leq 1$$

حال دو حالت زیر را در نظر می گیریم:

حالت اول) فرض کنیم $d_Y(x, B_X[\circ, \beta]) < 1$. در این صورت بنابر لم (۲.۳.۲) داریم $\alpha = \beta$. بنابراین عنصر $y \in Y$ با شرط $\|y\| < 1$ موجود است و $\|x + y\| = \beta$. پس یک بهترین تقریب از $B_Y[x, 1]$ برای عنصر $\circ$ می باشد.

حالت دوم) فرض کنیم $d_Y(x, B_X[\circ, \beta]) = 1$. چون $(x + Y) \cap B_X[\circ, \beta]$ در $x + Y$ پروکسیمینال است، لذا عنصر $u \in (x + Y) \cap B_X[\circ, \beta]$ موجود است به طوری که

$$\|x - u\| = 1, \quad \|u\| \leq \beta.$$

لذا u یک بهترین تقریب از $B_Y[x, 1]$ برای عنصر $\circ$ می باشد. پس در هر دو حالت نشان دادیم که $B_Y[x, 1]$ در X پروکسیمینال است، در نتیجه Y در X گوی پروکسیمینال است. $\square$

برای مطالعات بیشتر در این زمینه می توان به مطالب ارائه شده در [۲]، [۸]، [۹]، [۱۷] و [۶] مراجعه کرد.

حال که به درک مناسبی از مفاهیم گوی پروکسیمینال ها و گوی پروکسیمینال های قوی رسیدیم، در ادامه ارتباط این مفاهیم را با ابرصفحه ها بیان می کنیم.

فصل ۳

مشخصه‌سازی گوی پروکسیمینال و گوی پروکسیمینال قوی ابرصفحه‌ها

در این فصل به مشخصه‌سازی گوی پروکسیمینال و گوی پروکسیمینال قوی ابرصفحه‌ها می‌پردازیم و مثالی از یک ابرصفحه‌ی چبیشف معرفی می‌کنیم که گوی پروکسیمینال نیست. همچنین در این فصل مفاهیم جدیدی را که ارتباطی قوی با ابرصفحه‌ها و گوی پروکسیمینال‌ها دارند، مانند فضاهاى SSD که در ادامه با آن‌ها آشنا می‌شویم، معرفی می‌کنیم.

۱.۳ گوی پروکسیمینال ابرصفحه‌ها

ابتدا گزاره‌ای در ارتباط با مفهوم فاصله در گوی پروکسیمینال ابرصفحه‌ها بیان می‌کنیم.

گزاره ۱.۱.۳. فرض کنیم X فضای باناخ و $f \in NA_1(X)$ باشد. ابرصفحه‌ی $H = \ker f$ و عدد حقیقی $0 < \lambda \leq 1$ را در نظر می‌گیریم و فرض می‌کنیم که x با نرم $\|x\| > 1$ در H_λ باشد، در این صورت اگر $\beta = d(x, B_X \cap H_\lambda)$ ، آنگاه $d(\frac{x}{\beta}, B_H) = \frac{1}{\beta}$.

برهان. با توجه به تعریف β داریم:

$$\begin{aligned}\beta &= \inf\{\|x - y\| : y \in B_X \cap H_\lambda\} \\ &= \inf\{\|z\| : z \in B[x, \lambda] \cap H\},\end{aligned}$$

بنابراین با تقسیم طرفین به β خواهیم داشت:

$$\lambda = \inf\{\|w\| : w \in B[\frac{x}{\beta}, \frac{\lambda}{\beta}] \cap H\} \quad (۱.۳)$$

حال ادعا می‌کنیم که $d(\frac{x}{\beta}, B_H) = \frac{\lambda}{\beta}$.

به سادگی رابطه‌ی (۱.۳) نتیجه می‌دهد که $d(\frac{x}{\beta}, B_H) \geq \frac{\lambda}{\beta}$. حال فقط کافیت عکس نامساوی را نشان دهیم. بنابر مفروضات قضیه می‌دانیم که $d(x, B_X \cap H_\lambda) = \beta$ ، بنابراین برای هر $\epsilon > 0$ وجود دارد $y = y_\epsilon$ متعلق به $B_X \cap H_\lambda$ به طوری که $\beta \leq \|x - y\| \leq \beta(1 + \epsilon)$. حال فرض کنیم که $w_\epsilon = \frac{x - y}{\|x - y\|}$. بنابراین w_ϵ در B_H قرار دارد، حال داریم:

$$\begin{aligned}\|\frac{x}{\beta} - w_\epsilon\| &= \|\frac{x}{\beta} - \frac{x - y}{\|x - y\|}\| \\ &= \|\frac{y}{\|x - y\|} + x[\frac{1}{\beta} - \frac{1}{\|x - y\|}]\| \\ &\leq \frac{1}{\|x - y\|}\|y\| + \frac{[\|x - y\| - \beta]}{\beta^2}\|x\| \\ &\leq \frac{1}{\beta} + \frac{\epsilon\beta}{\beta^2}\|x\| \\ &= \frac{1}{\beta} + \frac{\epsilon}{\beta}\|x\|\end{aligned}$$

حال چون $\epsilon > 0$ دلخواه بود لذا نتیجه می‌شود که $d(\frac{x}{\beta}, B_H) \leq \frac{\lambda}{\beta}$ و بنابراین داریم $d(\frac{x}{\beta}, B_H) = \frac{\lambda}{\beta}$ ، و لذا اثبات تمام است. $\square$

قضیه ۱.۱.۳. فرض کنیم X فضای باناخ، $f \in NA_1(X)$ و $H = \ker f$ باشد. در این صورت اگر H گوی پروکسیمینال باشد، آنگاه برای هر λ که $0 < \lambda < 1$ مجموعه‌ی $H_\lambda \cap B_X$ دارای یک بهترین تقریب در H_λ می‌باشد، یا به طور معادل $H_\lambda \cap B_X$ در H_λ پروکسیمینال است.

برهان. فرض کنیم که x متعلق به H_λ باشد به طوری که $d(x, H_\lambda \cap B_X) = \beta < 0$ ، حال چون B_H پروکسیمینال است با استفاده از قضیه‌ی (۱.۱.۳) می‌توانیم $w \in B_H$ را طوری انتخاب کنیم که $\|\frac{x}{\beta} - w\| = \frac{1}{\beta}$. در این صورت $x - \beta w$ در $H_\lambda \cap B_X$ قرار دارد و $\|x - (x - \beta w)\| = \|\beta w\| \leq \beta$. بنابراین $x - \beta w$ یک بهترین تقریب x از $H_\lambda \cap B_X$ می‌باشد و لذا $H_\lambda \cap B_X$ پروکسیمینال است. $\square$

ملاحظه ۱.۱.۳. فرض کنیم X فضای باناخ، $f \in NA(X)$ و $H = \ker f$ باشند. برای $x \in X$ دو وضعیت زیر را در نظر می‌گیریم:

$$d(x, H) = d(x, B_H). \quad ۱.$$

$$\inf\{\|y\| : y \in P_H(X)\} \leq ۱. \quad ۲.$$

به سادگی قابل بررسی است که وضعیت (۲) وضعیت (۱) را نتیجه می‌دهد. همچنین اگر H گوی پروکسیمینال باشد، بنابه تعریف گوی‌های یکه و خواص مجموعه‌های پروکسیمینال نتیجه می‌شود که وضعیت (۱) نیز وضعیت (۲) را نتیجه می‌دهد و لذا در این حالت (۱) و (۲) معادل هستند. حال سوالی که پیش می‌آید این است که آیا عکس این مطلب هم برقرار است؟ یعنی،

اگر H ابرصفحه‌ای پروکسیمینال باشد به طوری که برای هر $x \in X$ وضعیت‌های (۱) و (۲) معادل باشند، دراینصورت آیا H گوی پروکسیمینال است؟ پاسخ این سوال منفی است که در این فصل توسط یک مثال آن را نشان می‌دهیم.

۱.۱.۳ ابرصفحه‌ها و فضاها E - پروکسیمینال

برای فضای باناخ X و زیر فضای Y از X دو وضعیت زیر را در نظر می‌گیریم:

۱. هر $x \in X$ به طوری که $d(x, Y) = d(x, B_Y)$ یک بهترین تقریب در B_Y دارد. یا به طور معادل $P_{B_Y}(x) = P_Y(x) \cap B_Y \neq \emptyset$.

۲. اگر برای هر $x \in X$ داشته باشیم:

$$\alpha(x) = \inf\{r \geq 0 : \exists (y_n) \subset Y \quad s.t. \quad \|y_n\| \leq r, \lim_{n \rightarrow \infty} \|x - y_n\| = d(x, Y)\}.$$

در اینصورت عنصر y متعلق به $P_Y(x)$ موجود است که $\|y\| = \alpha(x)$.

یه سادگی ثابت می‌شود که پروکسیمینال بودن یک مجموعه دو وضعیت بالا را برای آن مجموعه نتیجه می‌دهد.

در بخش آخر مثالی را ارائه می‌دهیم که وضعیت (۲) برای آن برقرار است ولی گوی پروکسیمینال نیست. در صورتی که یک گوی پروکسیمینال همواره وضعیت (۲) را نتیجه می‌دهد.

تعریف ۱.۱.۳. زیر فضای پروکسیمینال Y از فضای باناخ X را در E ، پروکسیمینال گوییم، اگر برای هر $\epsilon > 0$ یک عنصر y متعلق به $P_Y(x)$ موجود باشد به طوری که $\|y\| < \alpha(x) + \epsilon$.

دقت کنید که $\alpha(x)$ در وضعیت (۲) در قسمت قبل معرفی شد.

نتیجه ۱.۱.۳. بنابر مطالب قبل از تعریف، گوی پروکسیمینال و گوی پروکسیمینال قوی ابرصفحه‌ها E - پروکسیمینال هستند.

ملاحظه ۲.۱.۳. یادآوری می‌کنیم که برای فضای باناخ X و هر $f \in X^*$:

$$J_X(f) = \{x \in S_X : f(x) = \|f\|\}.$$

حال برای هر $0 < \epsilon < 1$ و هر $f \in X^*$ قرار می‌دهیم

$$J_X(f, \epsilon) = \{x \in B_X : f(x) > 1 - \epsilon\}.$$

واضح است که $J_X(f) \subseteq J_X(f, \epsilon)$. همچنین برای هر $x \in X$ داریم:

$$d(x, J_X(f, \epsilon)) \leq d(x, J_X(f)).$$

حال به بررسی قضایایی در رابطه با مجموعه‌های E -پروکسیمینال می‌پردازیم.

گزاره ۲.۱.۳. فرض کنیم X فضایی باناخ و Y زیرفضایی پروکسیمینال از X باشد. در این صورت Y در X زیرفضایی E -پروکسیمینال است اگر و تنها اگر Y در هر $x \in X$ با شرط $d(x, Y) = 1$ ، E -پروکسیمینال باشد.

برهان. اگر Y در X زیرفضایی E -پروکسیمینال باشد، در این صورت طبق تعریف در هر $x \in X$ ، E -پروکسیمینال است. بنابراین اثبات قسمت مستقیم واضح است. حال برعکس فرض می‌کنیم Y در هر $x \in X$ با شرط $d(x, Y) = 1$ ، E -پروکسیمینال باشد. حال نشان می‌دهیم که Y در X زیرفضایی E -پروکسیمینال می‌باشد.

برای این کار عنصر دلخواه $x \in X \setminus Y$ را در نظر می‌گیریم. فرض کنیم $\epsilon > 0$ داده شده باشد و $\{y_n\}_{n=1}^\infty \subseteq Y$ دنباله کاهشی متناظر با x باشد به طوری که:

$$r = \sup_n \|y_n\| < \alpha(x) + \frac{\epsilon}{4}. \quad (2.3)$$

حال فرض می‌کنیم $d = d(x, Y)$ و $z = \frac{x}{d}$. در این صورت داریم $d(z, Y) = 1$. همچنین دقت کنید که $\{\frac{y_n}{d}\}_{n=1}^\infty$ یک دنباله‌ی کاهشی متناظر با z در Y است، زیرا

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \|z - \frac{y_n}{d}\| = \lim_{n \rightarrow \infty} \|\frac{x}{d} - \frac{y_n}{d}\| = 1 = d(z, Y).$$

در این صورت $\sup_n \|\frac{y_n}{d}\| = \frac{r}{d}$. حال چون z در Y ، E -پروکسیمینال است، لذا عنصر $y_1 \in P_Y(z)$ موجود است به طوری که $\|y_1\| \leq \frac{r}{d} + \frac{\epsilon}{4d}$. دقت کنید که $y_1 = \frac{y_0}{d}$ ، که در آن $y_0 \in P_Y(x)$. همچنین بنابر رابطه‌ی (۲.۳) داریم:

$$\|y_0\| = d\|y_1\| \leq r + \frac{\epsilon}{4} < \alpha(x) + \epsilon.$$

لذا نتیجه می‌گیریم که x در Y ، E -پروکسیمینال است. حال چون $x \in X \setminus Y$ دلخواه بود لذا نتیجه می‌شود که Y در X ، E -پروکسیمینال است. $\square$

ملاحظه ۳.۱.۳. فرض کنیم $f \in NA_1(X)$ و $H = \ker f$ باشند. اگر $x \in X$ دارای شرایط $d(x, H) = 1$ باشد، در این صورت $|f(x)| = d(x, H) = 1$. واضح است که x در E -پروکسیمینال است اگر و تنها اگر در $(-x)$ ، E -پروکسیمینال باشد. بنابراین برای اثبات E -پروکسیمینال بودن H در X طبق گزاره‌ی قبل کفایت نشان دهیم که $H = \ker f$ در تمام x های متعلق به X با شرط $f(x) = 1$ ، E -پروکسیمینال است.

در ادامه ابرصفحه‌های E -پروکسیمینال را مشخصه سازی می‌کنیم.

قضیه ۲.۱.۳. فرض کنیم X فضای باناخ، $f \in NA_1(X)$ و $H = \ker f$ باشند. در این صورت H ابرصفحه‌ای E -پروکسیمینال است اگر و تنها اگر برای هر $x \in X$ با شرط $f(x) = 1$ ، داشته باشیم:

$$d(x, J_X(f)) = \lim_{\epsilon \rightarrow 0} d(x, J_X(f, \epsilon)).$$

برهان. برای اثبات کفایت، فرض کنیم $x \in X$ طوری باشد که $f(x) = 1$. بنابر نکته‌ی (۳.۱.۳) کفایت نشان دهیم که H در x ، E -پروکسیمینال است.

فرض کنیم $\eta > 0$ داده شده باشد و $\{y_n\}_{n=1}^{\infty} \subseteq H$ یک دنباله‌ی کاهشی برای x باشد، به طوری که:

$$\sup_n \|y_n\| < \alpha(x) + \frac{\eta}{4}. \quad (۳.۳)$$

در این صورت $d(x, H) = f(x) = 1$. فرض کنیم $z_n = \frac{x - y_n}{\|x - y_n\|}$. در این صورت داریم $\|z_n\| = 1$ و اگر $\frac{f(x)}{\|x - y_n\|} = (1 - \frac{\epsilon_n}{4})$ ، داریم $f(z_n) = \frac{f(x)}{\|x - y_n\|}$ ، زیرا $\lim_{n \rightarrow \infty} \epsilon_n = 0$ ، $\lim_{n \rightarrow \infty} f(z_n) = 1$. حال چون برای هر $n \in \mathbb{N}$ ، داریم $f(z_n) > 1 - \epsilon_n$ ، بنابراین $z_n \in J_X(f, \epsilon_n)$. لذا نتیجه می‌شود که $\|x - z_n\| \geq d(x, J_X(f, \epsilon_n))$. حال فرض کنیم $\alpha_n = \|x - y_n\|$. در این صورت $z_n = \frac{x - y_n}{\alpha_n}$ و بنابراین $y_n = x - \alpha_n z_n$. اما داریم $x - z_n = x - \alpha_n z_n + \alpha_n z_n - z_n$ ، لذا $\limsup_n \|x - z_n\| \leq \limsup_n \|y_n\|$ ، لذا $\lim_{n \rightarrow \infty} \alpha_n = 0$. حال چون $\|x - z_n\| \leq \|y_n\| + (1 - \alpha_n)$ ، همچنین داریم:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} d(x, J_X(f, \epsilon_n)) = \lim_{\epsilon \rightarrow 0} d(x, J_X(f, \epsilon)) = d(x, J_X(f)).$$

حال عنصر $w \in J_X(f)$ را طوری انتخاب می‌کنیم که:

$$\|x - w\| < \lim_{n \rightarrow \infty} d(x, J_X(f, \epsilon_n)) + \frac{\eta}{4}.$$

فرض کنیم $y = x - w$. در این صورت $y \in P_H(x)$ است و

$$\begin{aligned} \|y\| &< \lim_{n \rightarrow \infty} d(x, J_X(f, \epsilon_n)) + \frac{\eta}{4} \\ &\leq \limsup_n \|x - z_n\| + \frac{\eta}{4} \\ &\leq \limsup_n \|y_n\| + \frac{\eta}{4} \\ &\stackrel{(۳.۳)}{\leq} \alpha(x) + \frac{\eta}{4} + \frac{\eta}{4} = \alpha(x) + \eta. \end{aligned}$$

بنابراین طبق تعریف نتیجه می‌شود که H در x ، E -پروکسیمینال است. حال قسمت لزوم را اثبات می‌کنیم. فرض کنیم H ابرصفحه‌ای E -پروکسیمینال است. به برهان خلف فرض می‌کنیم که $x \in X$ موجود باشد که $f(x) = 1$ و $d(x, J_X(f)) > \lim_{\epsilon \rightarrow \infty} d(x, J_X(f, \epsilon))$. فرض کنیم $\delta > 0$ طوری باشد که

$$d(x, J_X(f)) > \lim_{\epsilon \rightarrow 0} d(x, J_X(f, \epsilon)) + \delta.$$

عنصر $z_n \in J_X(f, 1/n)$ را طوری انتخاب می‌کنیم که برای هر $n \in \mathbb{N}$ داشته باشیم:

$$\|x - z_n\| < d(x, J_X(f, 1/n)) + \frac{1}{n}.$$

در این صورت $d(x, J_X(f)) > \lim_{n \rightarrow \infty} \|x - z_n\| + \delta$. فرض کنیم $v_n = \frac{z_n}{f(z_n)}$. داریم $f(v_n) = 1$ و $x - v_n \in H$. فرض کنیم $y_n = x - v_n$ ، در این صورت $\|x - y_n\| = \|v_n\| = \frac{\|z_n\|}{|f(z_n)|}$. دقت کنید که $1 \geq |f(z_n)| > 1 - \frac{1}{n} > 0$. حال چون $\lim_{n \rightarrow \infty} |f(z_n)| = 1$ ، لذا داریم:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \|x - y_n\| = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\|z_n\|}{|f(z_n)|} = 1.$$

بنابراین $\{y_n\}_{n=1}^{\infty}$ دنباله‌ی کاهشی متناظر با x از ابرصفحه‌ی H است و

$$\begin{aligned} \alpha(x) &\leq \limsup_n \|x - v_n\| = \limsup_n \|x - z_n\| \\ &< d(x, J_X(f)) - \delta \\ &\stackrel{(1.2.1)}{=} \inf\{\|y\| : y \in P_H(x)\} - \delta. \end{aligned}$$

بنابراین H ابرصفحه‌ی E -پروکسیمینال نیست، که با فرض در تناقض است. بنابراین قسمت لزوم هم اثبات می‌شود. $\square$

یادآوری می‌کنیم که برای $\epsilon > 0$ ،

$$P_H(x, \epsilon) = \{y \in H : \|x - y\| < d(x, H) + \epsilon\}.$$

گزاره ۳.۱.۳. فرض کنیم X فضایی باناخ، $f \in S_{X^*}$ و $H = \ker f$ باشند. همچنین فرض کنیم $x \in X$ طوری باشد که $f(x) = 1$ ، در این صورت $d(x, H) = 1$ و

$$\lim_{\epsilon \rightarrow 0} d(0, P_H(x, \epsilon)) = \lim_{\epsilon \rightarrow 0} d(x, J_X(f, \epsilon)).$$

برهان. ابتدا نشان می‌دهیم که برای هر $\epsilon > 0$ ،

$$P_H(x, \epsilon) \subseteq x - J_X(f, \frac{\epsilon}{1+\epsilon}) + \epsilon B_X \quad (4.3)$$

و

$$x - J_X(f, \frac{\epsilon}{1+\epsilon}) \subseteq P_H(x, \epsilon) + \epsilon B_X. \quad (5.3)$$

عنصر دلخواه $y \in P_H(x, \epsilon)$ را در نظر می‌گیریم. داریم $\|x - y\| < 1 + \epsilon$. فرض کنیم $w = \frac{x-y}{\|x-y\|}$ باشد، در این صورت

$$f(w) = \frac{f(x)}{\|x-y\|} = 1 - \left(1 - \frac{f(x)}{\|x-y\|}\right) > 1 - \left(1 - \frac{1}{1+\epsilon}\right) = 1 - \frac{\epsilon}{1+\epsilon}.$$

حال چون $\|w\| = 1$ لذا نتیجه می‌شود که $w \in J_X(f, \frac{\epsilon}{1+\epsilon})$. همچنین $\|w - (x - y)\| \leq \epsilon$ ، بنابراین $y = x - w + w - (x - y)$ در مجموعه‌ی $x - J_X(f, \frac{\epsilon}{1+\epsilon}) + \epsilon B_X$ قرار دارد و لذا رابطه‌ی (۴.۳) برقرار است.

برای اثبات طرف دیگر شمول، عنصر دلخواه $z \in J_X(f, \frac{\epsilon}{1+\epsilon})$ را در نظر می‌گیریم. دقت کنید که $f(z) > 1 - \frac{\epsilon}{1+\epsilon}$. فرض کنیم $v = \frac{z}{f(z)}$ و $y = x - v$ باشند، در این صورت y متعلق به H است و $\|x - y\| = \|v\| < \frac{1}{1 - \frac{\epsilon}{1+\epsilon}} = 1 + \epsilon$ پس $y \in P_H(x, \epsilon)$ است. بنابراین داریم:

$$\|v - z\| = \frac{\|z\| |f(z) - 1|}{|f(z)|} \leq \|z\| (1 + \epsilon) \frac{\epsilon}{1 + \epsilon} \stackrel{\|z\| \leq 1}{\leq} \epsilon.$$

حال $x - z = x - v + v - z$ ، از طرفی می‌دانیم که $x - v \in P_H(x, \epsilon)$ و $v - z \in \epsilon B_X$ ، بنابراین رابطه‌ی (۵.۳) نتیجه می‌شود.

حال از روابط (۴.۳) و (۵.۳) رابطه‌ی زیر نتیجه می‌شود:

$$d(\circ, P_H(x, \epsilon)) \geq d(x, J_X(f, \frac{\epsilon}{1+\epsilon})) - \epsilon \geq d(\circ, P_H(x, \epsilon)) - 2\epsilon. \quad (۶.۳)$$

از طرفی می‌دانیم که

$$\lim_{\epsilon \rightarrow \circ} d(x, J_X(f, \frac{\epsilon}{1+\epsilon})) = \lim_{\epsilon \rightarrow \circ} d(x, J_X(f, \epsilon)).$$

حال با میل دادن $\epsilon \rightarrow \circ$ در رابطه‌ی (۶.۳) رابطه‌ی زیر نتیجه می‌شود:

$$\lim_{\epsilon \rightarrow \circ} d(\circ, P_H(x, \epsilon)) = \lim_{\epsilon \rightarrow \circ} d(x, J_X(f, \epsilon)).$$

بنابراین حکم قضیه برقرار است.

□

حال با استفاده از قضیه‌ی (۲.۱.۳) زیرفضاهای E -پروکسیمینال را مشخصه سازی می‌کنیم.

قضیه ۳.۱.۳. فرض کنیم Y زیرفضایی E -پروکسیمینال از فضای باناخ X باشد. در این صورت برای هر $x \in X$ با شرط $d(x, Y) = 1$ داریم:

$$d(\circ, P_Y(x)) = \lim_{\epsilon \rightarrow \infty} d(\circ, P_Y(x, \epsilon)) \quad (۷.۳)$$

یا به طور معادل

$$\inf\{\|y\| : y \in P_Y(x)\} = \lim_{\epsilon \rightarrow \circ} \inf\{\|y\| : y \in P_Y(x, \epsilon)\}.$$

برهان. برهان خلف فرض می‌کنیم که رابطه‌ی (۷.۳) برای $x \in X$ با شرط $d(x, Y) = 1$ برقرار نباشد. در این صورت $\delta > 0$ موجود است به طوری که

$$d(\circ, P_Y(x)) - \delta > \lim_{\epsilon \rightarrow 0} d(\circ, P_Y(x, \epsilon)). \quad (۸.۳)$$

حال می‌توانیم دنباله‌ی کاهشی $\{y_n\}_{n=1}^\infty \subseteq Y$ متناظر با x را طوری بسازیم که $\|x - y_n\| < 1 + \frac{1}{n}$ باشد و برای هر $n \in \mathbb{N}$ داشته باشیم $\|y_n\| < d(\circ, P_Y(x)) - \delta$. لذا نتیجه می‌شود که

$$\alpha(x) \leq \sup_{1 \leq n < \infty} \|y_n\| \leq d(\circ, P_Y(x)) - \delta.$$

بنابراین Y, E -پروکسیمینال نیست که با فرض قضیه در تناقض است. پس فرض خلف باطل و حکم قضیه برقرار است. $\square$

قضیه ۴.۱.۳. فرض کنیم X فضای باناخ، $f \in NA_1(X)$ و $H = \ker f$ باشند. همچنین فرض کنیم x متعلق به فضای X باشد به طوری که داشته باشیم:

$$0 < \alpha = d(x, H) < d(x, B_H) = \beta.$$

حال اگر $\lambda = \frac{\alpha}{\beta}$ ، در این صورت $d(\frac{\operatorname{sgn} f(x)x}{\beta}, H_\lambda \cap B_X) = \frac{1}{\beta}$ در حالتی که ابرصفحه‌ی H, E -پروکسیمینال باشد گزاره برقرار است. همچنین برای x های متعلق به $X \setminus H$ که در رابطه‌ی $d(x, H) = d(x, B_H)$ صدق می‌کنند، این قضیه همچنان برقرار است.

برهان. دقت کنید که $\inf\{\|x - y\| : y \in B_H\} = \beta = \inf\{\|x - y\| : y \in B_X \cap H\}$ ، لذا نتیجه می‌شود که

$$\inf\{\|z\| : z \in B[x, 1] \cap H_\alpha\} = \beta.$$

بنابراین خواهیم داشت:

$$\inf\{\|w\| : w \in B[\frac{x}{\beta}, \frac{1}{\beta}] \cap H_\lambda\} = 1. \quad (۹.۳)$$

بدون کم شدن از کلیت مسئله فرض کنیم که $f(x) = \alpha$ باشد. اثبات در حالتی که $f(x) = -\alpha$ باشد به طور مشابه است. به سادگی (۹.۳) نشان می‌دهد که:

$$d(\frac{x}{\beta}, H_\lambda \cap B_X) \geq \frac{1}{\beta}.$$

حال برای تساوی کفایت نشان دهیم:

$$d(\frac{x}{\beta}, H_\lambda \cap B_X) \leq \frac{1}{\beta}.$$

اگر ابرصفحه‌ی H ، E -پروکسیمینال باشد و داشته باشیم $\alpha = d(x, H) = d(x, B_H) = \beta$ ، در این صورت شرط (۲) که در (۱.۱.۳) معرفی کردیم برقرار است و با توجه به قضیه‌ی (۱.۱.۳) داریم:

$$\inf\{\|x - \beta z\| : z \in J_X(f)\} \leq 1.$$

حال چون $\lambda = \frac{\alpha}{\beta} = 1$ لذا $H_\lambda \cap B_X = J_X(f)$ و داریم $d(\frac{x}{\beta}, J_X(f)) \leq \frac{1}{\beta}$. بنابراین در حالت $\lambda = 1$ قضیه برقرار می‌شود.

حال فرض کنیم که $\lambda < 1$ می‌دانیم که $d(x, B_H) = \beta$ ، بنابراین برای $\epsilon > 0$ داده شده، عنصر $y = y_\epsilon$ متعلق به B_H موجود است به طوری که $\beta \leq \|x - y\| \leq \beta(1 + \epsilon)$.

حال فرض می‌کنیم که $v_\epsilon = \frac{x-y}{\beta}$ باشد. در این صورت v_ϵ متعلق به H_λ است و $\|v_\epsilon\| > 1$ می‌باشد. حال چون $1 < \lambda < \infty$ ، می‌توانیم برای $\delta > 0$ ، w هایی را متعلق به $H_\lambda \cap B_X$ انتخاب کنیم به طوری که $\|w\| = 1 - \delta$ باشد.

حال عنصر $\mu = \frac{\delta}{\epsilon + \delta}$ را در نظر می‌گیریم و قرار می‌دهیم $u_\epsilon = \frac{\delta}{\epsilon + \delta}v_\epsilon + \frac{\epsilon}{\epsilon + \delta}w$ ، بنابراین $\|u_\epsilon\| \leq 1$ و $u_\epsilon \in H_\lambda$ می‌باشد. حال داریم:

$$\begin{aligned} \|\frac{x}{\beta} - u_\epsilon\| &= \|\frac{x}{\beta} - [\frac{\delta}{\epsilon + \delta}v_\epsilon + \frac{\epsilon}{\epsilon + \delta}w]\| \\ &= \|\frac{x}{\beta} - \mu v_\epsilon - (1 - \mu)w\| \\ &= \|\frac{x}{\beta} - \frac{\mu(x-y)}{\beta} - (1 - \mu)w\| \\ &\leq \frac{(1 - \mu)}{\beta}\|x\| + \frac{\mu}{\beta} + (1 - \mu) \\ &= \frac{\delta}{(\epsilon + \delta)\beta} + \frac{\epsilon}{(\epsilon + \delta)\beta}\|x\| + \frac{\epsilon}{\epsilon + \delta}. \end{aligned}$$

حال چون $\epsilon > 0$ دلخواه بود نتیجه می‌شود که $d(\frac{x}{\beta}, B_X \cap H_\lambda) \leq \frac{1}{\beta}$ و لذا $d(\frac{x}{\beta}, B_X \cap H_\lambda) = \frac{1}{\beta}$. $\square$

قضیه ۵.۱.۳. فرض کنیم X فضای باناخ، $f \in NA_1(X)$ و $H = \ker f$ باشند. در این صورت اگر H ، E -پروکسیمینال باشد و $B_X \cap H_\lambda$ برای $0 < \lambda \leq 1$ در H_λ پروکسیمینال باشد، آنگاه H یک گوی پروکسیمینال است.

برهان. فرض کنیم $x \in X$ دارای شرایط $d(x, H) = d(x, B_H) = \alpha$ باشد. در این صورت شرط (۲) که در (۳.۱.۱) معرفی شد برقرار است. حال چون $J_X(f) = B_X \cap H_1$ در H_1 پروکسیمینال است لذا مجموعه‌ی $P_{B_H}(x)$ ناتهی است.

عنصر $x \in X$ را با شرط $\alpha < d(x, H) = \alpha < d(x, B_H) = \beta$ در نظر می‌گیریم. بدون کم شدن از کلیت مسئله فرض کنیم که $f(x) = \alpha$ ، همچنین قرار می‌دهیم $\lambda = \frac{\alpha}{\beta}$ ، در این صورت داریم $d(\frac{x}{\beta}, B_X \cap H_\lambda) = \frac{1}{\beta}$. حال عنصر y متعلق به $B_X \cap H_\lambda$ را طوری انتخاب می‌کنیم که $\|\frac{x}{\beta} - y\| = \frac{1}{\beta}$ یا به طور معادل $\|x - \beta y\| = 1$. دقت کنید که

$$f(x - \beta y) = f(x) - \beta f(y) = \alpha - \beta \lambda = \alpha - \alpha = 0.$$

بنابراین $x - \beta y \in B_H$ می‌باشد. حال داریم $\|x - (x - \beta y)\| = \|\beta y\| \leq \|\beta\|$ که در آن $y \in B_X$ است. بنابراین $x - \beta y$ یک بهترین تقریب برای B_H است. $\square$

قضیه‌ی زیر نتیجه‌ی مستقیم قضایای (۴.۱.۳) و (۵.۱.۳) می‌باشد.

قضیه ۶.۱.۳. فرض کنیم X فضای باناخ، $f \in NA_1(X)$ و $H = \ker f$ باشند. در این صورت H یک گوی پروکسیمینال در X است اگر و تنها اگر H در X ، E -پروکسیمینال باشد و $B_X \cap H_\lambda$ برای $0 < \lambda \leq 1$ در H_λ پروکسیمینال باشد.

۲.۳ گوی پروکسیمینال قوی ابرصفحه‌ها

در این بخش به مشخصه‌سازی گوی پروکسیمینال قوی ابرصفحه‌ها می‌پردازیم. برای این کار در ابتدا مفهوم نرم‌های زیر دیفرانسیل پذیر قوی یا به اختصار لاتین نرم‌های SSD^۱ را بیان می‌کنیم.

۱.۲.۳ نرم‌های زیر دیفرانسیل پذیر قوی

تعریف ۱.۲.۳. نرم $\|\cdot\|$ را روی فضای باناخ X در نقطه‌ی $x \in X$ زیر دیفرانسیل پذیر قوی می‌نامیم و با نماد SSD نشان می‌دهیم، اگر حد یک‌طرفه‌ی

$$\lim_{t \rightarrow 0^+} \frac{1}{t} (\|x + th\| - \|x\|)$$

به طور یکنواخت در $h \in S_X$ موجود باشد.

گزاره ۱.۲.۳. فرض کنیم X فضای باناخ و $f \in S_{X^*}$ باشند. در این صورت گزاره‌های زیر معادل هستند:

۱. نرم دوگان $\|\cdot\|_{X^*}$ در f ، SSD است.

۲. داریم $f \in NA_1(X)$ و برای هر $\epsilon > 0$ دلخواه، $\delta > 0$ موجود است به طوریکه:

$$f(x) > 1 - \delta \Rightarrow d(x, J_X(f)) < \epsilon.$$

۳. ابرصفحه‌ی $H = \ker f$ در X پروکسیمینال قوی است.

$\square$

برهان. به [۹] مراجعه کنید.

^۱strongly sub-differentiable

۲.۲.۳ مشخصه‌سازی گوی پروکسیمینال قوی ابرصفحه‌ها

در قضیه زیر یک شرط لازم برای گوی پروکسیمینال قوی بودن یک ابرصفحه‌ی پروکسیمینال را بیان می‌کنیم.

قضیه ۱.۲.۳. فرض کنیم X فضای باناخ، $f \in NA_1(X)$ و $H = \ker f$ باشند. در این صورت اگر H گوی پروکسیمینال قوی باشد، آنگاه برای هر λ که $0 < \lambda \leq 1$ ، $H_\lambda \cap B_X$ در H_λ پروکسیمینال قوی است.

برهان. هر عنصر $x \in H_\lambda$ را به طوری که $0 < \beta = d(x, H_\lambda \cap B_X)$ در نظر می‌گیریم. حال بنابر قضیه‌ی (۱.۱.۳) داریم $d(\frac{x}{\beta}, B_H) = \frac{1}{\beta}$. فرض کنیم $\epsilon > 0$ داده شده باشد، $\epsilon_1 > 0$ را طوری انتخاب می‌کنیم که $\epsilon < (1 + \beta)\epsilon_1$ باشد. حال چون B_H پروکسیمینال قوی است لذا $\eta > 0$ موجود است به طوری که اگر $w \in B_H$ و $\|\frac{x}{\beta} - w\| < \frac{1}{\beta} + \eta$ باشند، آنگاه $w_0 \in P_{B_H}(\frac{x}{\beta})$ می‌باشد که $\|w - w_0\| < \epsilon_1$ است به طوری که

حال δ را طوری انتخاب می‌کنیم که $0 < \delta < \epsilon_1$ و $\|x\| \frac{\delta}{\beta^2} < \eta$ باشد. فرض کنیم $y \in H_\lambda \cap B_X$ باشد به طوری که $\|x - y\| < \beta + \delta$. حال نشان می‌دهیم که $d(y, P_{[H_\lambda \cap B_X]}(x)) < \epsilon$ و این اثبات را تمام می‌کند.

برای اثبات این ادعا فرض کنیم که $v = \frac{x-y}{\|x-y\|}$ ، در این صورت v به B_H تعلق دارد، بنابراین

$$\begin{aligned} \left\| \frac{x}{\beta} - v \right\| &= \left\| \frac{x}{\beta} - \frac{x}{\|x-y\|} + \frac{y}{\|x-y\|} \right\| \\ &\leq \|x\| \left[\frac{1}{\beta} - \frac{1}{\|x-y\|} \right] + \frac{1}{\beta} \\ &\leq \|x\| \frac{\delta}{\beta^2} + \frac{1}{\beta} < \frac{1}{\beta} + \eta. \end{aligned}$$

بنابراین v_0 در $P_{B_H}(\frac{x}{\beta})$ موجود است به طوری که $\|v - v_0\| < \epsilon_1$. دقت کنید که $\left\| \frac{x}{\beta} - v_0 \right\| = \frac{1}{\beta}$. بنابراین $x - \beta v_0$ در $H_\lambda \cap B_X$ قرار دارد و $\|x - (x - \beta v_0)\| \leq \beta$ ، بنابراین $x - \beta v_0$ یک بهترین تقریب برای x از $H_\lambda \cap B_X$ است. حال داریم:

$$\begin{aligned} \|(x - \beta v_0) - y\| &= \|(x - y) - \beta v_0\| \\ &= \|v\|x - y\| - \beta v_0\| \\ &= \|v\|x - y\| - \beta v + \beta v - \beta v_0\| \\ &\leq \delta + \beta\|v - v_0\| \\ &< \delta + \beta\epsilon_1 \\ &< \epsilon_1(1 + \beta) \\ &< \epsilon. \end{aligned}$$

□

و لذا اثبات تمام است.

قضیه ۲.۲.۳. فرض کنیم X فضایی باناخ، $f \in NA_1(X)$ و $H = \ker f$ باشند. اگر برای هر $0 < \lambda < 1$ ، $H_\lambda \cap B_X$ در H_λ پروکسیمینال قوی باشد، آنگاه B_H در هر $x \in X$ با شرط $d(x, H) < d(x, B_H)$ پروکسیمینال قوی است.

برهان. عنصر $x \in X$ را با شرط $0 < \alpha = d(x, H) < d(x, B_H) = \beta$ در نظر می‌گیریم و قرار می‌دهیم $\lambda = \frac{\alpha}{\beta}$ ، در این صورت $0 < \lambda < 1$ می‌باشد. حال بدون کم شدن از کلیت مسئله فرض می‌کنیم که $f(x) = \alpha$. اثبات حالتی که $f(x) = -\alpha$ باشد، به صورت مشابه است. بنابر قضیه (۴.۱.۳) نتیجه می‌شود که $d(\frac{x}{\beta}, H_\lambda \cap B_X) = \frac{1}{\beta}$. حال چون $0 < \lambda < 1$ لذا می‌توانیم عنصر $v_0 \in H_\lambda$ را طوری انتخاب کنیم که $\|v_0\| < 1$ باشد. فرض کنیم $\|v_0\| = 1 - \delta_0$ که $\delta_0 > 0$ می‌باشد.

فرض کنیم $\epsilon > 0$ داده شده باشد، $\epsilon_1 > 0$ را طوری انتخاب می‌کنیم که $\epsilon_1 < \frac{\epsilon}{\beta}$ باشد. حال $\eta > 0$ را با توجه به تعریف مجموعه‌های پروکسیمینال قوی از $H_\lambda \cap B_X$ به ϵ_1 متناظر می‌کنیم و فرض کنیم $0 < \delta < \beta$ طوری باشد که رابطه‌ی $\frac{3\delta}{\beta\delta_0 + \delta} < \min\{\frac{\epsilon}{\beta}, \eta\}$ برقرار است. فرض کنیم $\mu = \frac{\delta}{\beta\delta_0 + \delta}$ ، در این صورت $0 < \mu < 1$ می‌باشد.

حال عنصر y متعلق به B_H را طوری در نظر می‌گیریم که داشته باشیم $\beta < \|x - y\| < \beta + \delta$. فرض کنیم $v_1 = \frac{x - y}{\beta}$ و قرار می‌دهیم $v = \mu v_0 + (1 - \mu)v_1$. در این صورت $\|v\| \leq 1$ و v به مجموعه‌ی $H_\lambda \cap B_X$ تعلق دارد. بنابراین داریم:

$$\|v_1 - v\| \leq \mu \|v_0 - v_1\| = \frac{3\delta}{\beta\delta_0 + \delta}.$$

حال داریم:

$$\begin{aligned} \left\| \frac{x}{\beta} - v \right\| &= \left\| \frac{x}{\beta} - v_1 + v_1 - v \right\| \\ &\leq \left\| \frac{x}{\beta} - v_1 \right\| + \|v_1 - v\| \\ &= \left\| \frac{x}{\beta} - \frac{x - y}{\beta} \right\| + \|v_1 - v\| \\ &\leq \frac{1}{\beta} + \frac{3\delta}{\beta\delta_0 + \delta} \\ &< \frac{1}{\beta} + \eta. \end{aligned}$$

بنابراین v_0 متعلق به $P_{[H_\lambda \cap B_X]}(\frac{x}{\beta})$ موجود است به طوری که داریم $\|v - v_0\| < \epsilon$. حال داریم $\left\| \frac{x}{\beta} - v_0 \right\| = \frac{1}{\beta}$ و لذا $x - \beta v_0$ در B_H قرار دارد. بنابراین $\|x - (x - \beta v_0)\| \leq \beta$. پس $x - \beta v_0$

متعلق است به $P_{B_H}(x)$. حال داریم $y - x + \beta v_1 = 0$ ، لذا داریم:

$$\begin{aligned} \|y - (x - \beta v_0)\| &= \|(y - x) + \beta v_0\| \\ &= \|(y - x) + \beta v_1 + \beta(v - v_1) + \beta(v_0 - v)\| \\ &\leq \beta [\|v - v_1\| + \|v - v_0\|] \\ &\leq \beta \frac{3\delta}{\beta\delta_0 + \delta} + \beta\epsilon_1 \\ &= \beta \left[\frac{3\delta}{\beta\delta_0 + \delta} + \epsilon_1 \right] \\ &< \beta \left[\frac{\epsilon}{2\beta} + \frac{\epsilon}{2\beta} \right] = \epsilon. \end{aligned}$$

□

و لذا اثبات تمام است.

قضیه ۳.۲.۳. فرض کنیم X فضای باناخ، $f \in NA_1(X)$ و $H = \ker f$ ابرصفحه‌ی پروکسیمینال قوی باشد. اگر $J_X(f)$ در H_1 پروکسیمینال قوی باشد، آنگاه B_H در هر $x \in X$ که دارای شرایط $d(x, H) = d(x, B_H)$ باشد، پروکسیمینال قوی است.

برهان. هر $x \in X$ را با شرط $d(x, H) = d(x, B_H) = \beta$ به صورت دلخواه در نظر می‌گیریم. فرض کنیم $f(x) = \beta$ باشد. اثبات حالتی که $f(x) = -\beta$ است، به صورت مشابه است. حال چون H پروکسیمینال قوی است لذا بنابر قضیه‌ی (۴.۱.۳) نتیجه می‌گیریم که:

$$d\left(\frac{x}{\beta}, H_1 \cap B_X\right) = d\left(\frac{x}{\beta}, J_X(f)\right) = \frac{1}{\beta}.$$

حال فرض می‌کنیم که $\epsilon > 0$ داده شده باشد، $\epsilon_1 > 0$ را طوری انتخاب می‌کنیم که $(2\beta + 1)\epsilon_1 < \epsilon$ باشد. فرض کنیم $\eta > 0$ با شرط $\eta < 4\epsilon_1$ بنابر پروکسیمینال قوی بودن $J_X(f)$ و تعریف مجموعه‌های پروکسیمینال قوی به ϵ_1 متناظر شده باشد. حال طبق فرض ابرصفحه‌ی H در X پروکسیمینال قوی است، لذا بنابر قضیه‌ی (۱.۲.۳) $\delta_1 > 0$ موجود است به طوری که اگر $w \in B_X$ و $f(w) > 1 - \delta_1$ باشند، آنگاه $d(w, J_X(f)) < \frac{\eta}{\beta}$ می‌باشد. حال $\delta < \epsilon_1$ را طوری انتخاب می‌کنیم که روابط $\frac{\delta}{\beta} < \frac{\eta}{\beta}$ و $\frac{\beta}{\beta + \delta} > 1 - \delta_1$ برقرار باشند. فرض می‌کنیم $y_0 \in B_H$ باشد به طوری که $\|x - y_0\| < \beta + \delta$. قرار می‌دهیم $w = x - \beta \frac{x - y_0}{\|x - y_0\|}$. دراین صورت داریم

$$\begin{aligned} \|w - y_0\| &= \|(x - y_0) - \beta \frac{x - y_0}{\|x - y_0\|}\| \\ &= \|x - y_0\| - \beta \\ &< \delta. \end{aligned}$$

حال فرض کنیم $v = \frac{x - y_0}{\|x - y_0\|}$ باشد. دراین صورت $\|v\| = 1$ و داریم

$$f(v) = f\left(\frac{x - y_0}{\|x - y_0\|}\right) = \frac{f(x)}{\|x - y_0\|} = \frac{\beta}{\|x - y_0\|} > \frac{\beta}{\beta + \delta} > 1 - \delta_1.$$

بنابراین v_0 ی متعلق به $J_X(f)$ موجود است به طوری که $\|v - v_0\| < \frac{\eta}{4}$. حال چون $\|w - y_0\| < \delta$ و $y_0 \in B_H$ ، لذا نتیجه می‌شود که $\|w\| < 1 + \delta$. بنابراین داریم:

$$\begin{aligned} \left\| \frac{x}{\beta} - v \right\| &= \frac{1}{\beta} \|x - \beta v\| \\ &= \frac{1}{\beta} \left\| x - \beta \frac{x - y_0}{\|x - y_0\|} \right\| \\ &= \frac{1}{\beta} \|w\| \\ &\leq \frac{1 + \delta}{\beta} \\ &= \frac{1}{\beta} + \frac{\delta}{\beta}. \end{aligned}$$

لذا نتیجه می‌شود که:

$$\left\| \frac{x}{\beta} - v_0 \right\| \leq \frac{1}{\beta} + \frac{\delta}{\beta} + \frac{\eta}{4} < \frac{1}{\beta} + \eta.$$

بنابراین u_0 ی متعلق به $J_X(f)$ موجود است به طوری که $\|u_0 - v_0\| < \epsilon_1$ و

$$\left\| \frac{x}{\beta} - u_0 \right\| = d\left(\frac{x}{\beta}, J_X(f)\right) = \frac{1}{\beta}.$$

حال نتیجه می‌شود که $\|x - \beta u_0\| = 1$ و لذا $x - \beta u_0 \in P_H(x) \cap B_X = P_{B_H}(x)$ دقت کنید که $\|x - y_0 - \beta u_0\| < \delta$ حال داریم:

$$\begin{aligned} \|x - y_0 - \beta u_0\| &= \|(x - y_0) - \beta u_0\| \\ &= \|(x - y_0) - \beta v + \beta(v - u_0) + \beta(v - v_0)\| \\ &\leq \delta + \beta \epsilon_1 + \beta \epsilon_1 \\ &\leq (2\beta + 1)\epsilon_1 \\ &< \epsilon. \end{aligned}$$

□

و بنابراین اثبات قضیه تمام است.

دو قضیه‌ی بعدی نتیجه‌ی مستقیم قضایای (۲.۲.۳) و (۳.۲.۳) می‌باشند.

قضیه ۴.۲.۳. فرض کنیم X فضای باناخ، $f \in NA_1(X)$ و $H = \ker f$ باشند. اگر برای هر $0 < \lambda \leq 1$ ، مجموعه‌ی $H_\lambda \cap B_X$ در H_λ پروکسیمینال قوی باشد، آنگاه H در X یک گوی پروکسیمینال قوی می‌باشد.

قضیه ۵.۲.۳. فرض کنیم X فضای باناخ، $f \in NA_1(X)$ و $H = \ker f$ ابرصفحه‌ی پروکسیمینال قوی باشد. در این صورت ابرصفحه‌ی H در X گوی پروکسیمینال قوی است اگر و تنها اگر برای هر $0 < \lambda \leq 1$ ، مجموعه‌ی $H_\lambda \cap B_X$ در H_λ پروکسیمینال قوی باشد.

حال که به درک مناسبی از مشخصه‌سازی گوی پروکسیمینال و گوی پروکسیمینال قوی ابرصفحه‌ها رسیدیم، در بخش بعدی سعی می‌کنیم مثال‌هایی را معرفی کنیم که اهمیت این فصل را برای ما مشخص کنند.

۳.۳ ساخت مثال

در این بخش مراحل ساخت یک مثال از ابرصفحه‌ی چبیشف قوی را که گوی پروکسیمینال نیست، تشریح می‌کنیم. همچنین مثالی را از یک ابرصفحه‌ی E -پروکسیمینال که پروکسیمینال قوی نیست معرفی می‌کنیم.

گزاره ۱.۳.۳. فرض کنیم X فضای باناخ و Y زیرفضایی چبیشف قوی از X باشد. در این صورت برای هر $x \in X$ با شرط $d(x, Y) = d(x, B_Y)$ ، مجموعه‌ی P_{B_Y} ناتهی است.

برهان. فرض کنیم y بهترین تقریب عنصر x از مجموعه‌ی Y باشد، به طوری که

$$\|x - y\| = d(x, Y) = d(x, B_Y).$$

فرض کنیم $\{y_n\}$ دنباله‌ای در B_Y باشد به طوری که $\lim_{n \rightarrow \infty} \|x - y_n\| = d(x, B_Y)$ (درواقع یعنی فرض کنیم $\{y_n\}$ یک دنباله کاهشی متناظر با x در B_Y باشد). چون Y چبیشف و پروکسیمینال قوی است لذا نتیجه می‌شود که $\lim_{n \rightarrow \infty} \|y_n - y\| = 0$ ، بنابراین $y \in B_Y$ است و لذا $P_{B_Y}(x) = \{y\}$.
 $\square$ بنابراین حکم قضیه ثابت می‌شود.

قضیه ۱.۳.۳. فرض کنیم X فضای باناخ غیر انعکاسی باشد. در این صورت برای برخی نرم‌های معادل، X شامل یک ابرصفحه‌ی بسته مانند H است که چبیشف است ولی گوی پروکسیمینال نیست.

به ویژه، برای هر $x \in X$ که $d(x, H) = d(x, B_H)$ ، مجموعه‌ی $P_{B_H}(x)$ ناتهی است.

برهان. اثبات این قضیه بر مبنای سه مرحله نرم‌گذاری مجدد معادل انجام می‌پذیرد. فرض کنیم X فضای باناخ غیر انعکاسی، $g \in X^* \setminus \{0\}$ یک ابرصفحه‌ی بسته و $Y = \ker g$ باشند. در این صورت Y غیر انعکاسی است و بنابر قضیه‌ی جیمز (۵.۱.۱) تابع $f \in X^*$ با شرط $\|f\| = \|f|_Y\| = 1$ و $f|_Y \notin NA(Y)$ موجود است. حال عنصر y_0 متعلق به درون مجموعه‌ی $\{y \in B_Y : \frac{3}{4} < f(y) < 1\} = A$ نسبت به Y را انتخاب می‌کنیم و فرض می‌کنیم $\delta > 0$ طوری باشد که گوی بسته‌ی $B_Y[y_0, \delta]$ شامل تمام نقاط درونی مجموعه‌ی A باشد. فرض کنیم

$$\alpha = \inf\{f(y) : y \in B_Y[y_0, \delta]\}, \quad U = \{y \in B_Y : |f(y)| \leq \alpha\}.$$

دقت کنید که $U \cap B_Y[y_0, \delta] = \emptyset$ ، زیرا f سوپریمم خود را روی B_Y اخذ نمی‌کند. حال عنصر $x_0 \in X \setminus Y$ را طوری انتخاب می‌کنیم که $g(x_0) = 1$ و فرض می‌کنیم که $V = x_0 + B_Y[0, \delta]$. قرار می‌دهیم

$$C = \overline{\text{co}}\{U \cup V \cup -V\}.$$

فرض کنیم X_C همان فضای باناخ X با نرم جدیدی باشد که تحت این نرم مجموعه‌ی C یک گوی یکه‌ی بسته باشد. در این صورت $\|g\|_{X_C} = 1$ ، $g \in NA(X_C)$ و $J_{X_C}(g) = V$ می‌باشند. به وضوح Y یک ابرصفحه‌ی پروکسیمینال در X_C می‌باشد. بنابراین اگر $z_0 = x_0 + y_0$ در این صورت

$$g(z_0) = d(z_0, Y) = 1, \quad P_Y(z_0) = B[y_0, \delta], \quad \inf\{\|y\|_{X_C} : y \in P_Y(z_0)\} = 1$$

دقت کنید که بنابر تعریف مجموعه A ، این اینفیمم اخذ نمی‌شود. لذا نتیجه می‌شود که $d(z_0, Y) = d(z_0, B_Y) = 1$ اما $P_{B_Y}(z_0) = \emptyset$. حال برای ادامه‌ی اثبات مطالب جدید زیر را معرفی می‌کنیم. برای هر σ متعلق به $\{-1, 1\}$ و h متعلق به X^* قرار می‌دهیم:

$$H(h, \sigma) = \{y \in X : h(y) = \sigma\},$$

$$H^+(h, \sigma) = \{y \in X : h(y) \geq \sigma\}, \quad H^-(h, \sigma) = \{y \in X : h(y) \leq \sigma\}.$$

حال بنابر مطالب تعریف شده در بالا، در ادامه نرم جدیدی را معرفی می‌کنیم: نرم جدید $\|\cdot\|_1$ روی X طوری موجود است که برای $f \in NA(X)$ با شرط $\|f\|_1 = 1$ ، اگر $H = \ker f$ باشد آن‌گاه عنصر $x_1 \in X$ موجود است که دارای شرایط زیر می‌باشد:

$$|f(x_1)| = d(x_1, H) = d(x_1, B_H) = 1, \quad (10.3)$$

$$\inf\{\|y\|_1 : y \in P_H(x_1)\} = 1, \quad P_{B_H}(x_1) = \emptyset. \quad (11.3)$$

به وضوح اینفیمم فوق اخذ نمی‌شود و چون $P_H(x_1) = x_1 - f(x_1)J_X(f)$ ، نتیجه می‌شود که مجموعه‌ی $J_X(f)$ یک مجموعه‌ی تک عضوی نیست. گوی یکه‌ی بسته از $(X, \|\cdot\|_1)$ را با B نمایش می‌دهیم.

بدون کم شدن از کلیت مسئله فرض می‌کنیم $f(x_1) = -1$. به وضوح از روابط (10.3) و (11.3) نتیجه می‌گیریم که $B[x_1, 1] \cap B_H = \emptyset$. دقت کنید که $x_1 + J_X(f)$ در $B[x_1, 1]$ قرار دارد و بنابراین $[x_1 + J_X(f)] \cap B_H = \emptyset$. لذا رابطه‌ی زیر برقرار می‌شود:

$$[x_1 + J_X(f)] \cap B = [x_1 + J_X(f)] \cap B \cap H = [x_1 + J_X(f)] \cap B_H = \emptyset. \quad (12.3)$$

بنابراین بر اساس قضیه‌ی جداسازی فیشر (3.1.1)، $G \in X^*$ با شرط $\|G\|_1 = 1$ موجود است به طوری که

$$\inf G(x_1 + J_X(f)) \geq \sup G(B) = \sup |G(B)| = 1. \quad (13.3)$$

حال چون $f(x_1) = -1$ و $\inf G(x_1 + J_X(f)) \geq 1$ و بنابر رابطه (13.3) نتیجه می‌شود که $P_H(x_1) = x_1 + J_X(f)$. حال براساس رابطه‌ی (10.3) داریم $d(x_1, B_H) = 1$. حال با استفاده از رابطه‌ی (11.3) داریم

$$\inf G(x_1 + J_X(f)) = 1 = \sup G(B_H) = \sup G(B) \quad (14.3)$$

و

$$\inf\{\|y_1 - y_2\| : y_1 \in x_1 + J_X(f), y_2 \in B_H\} = 0. \quad (15.3)$$

حال فرض کنیم

$$\alpha_1 = \inf\{G(y) : y \in J_X(f)\}.$$

اگر $\alpha_1 > -1$ باشد، هر عنصر $z \in H \cap H(G, -1 - \alpha_1)$ را انتخاب می‌کنیم و قرار می‌دهیم $E = J_X(f) + z$. اگر $\alpha_1 = -1$ باشد، عنصر $z = 0$ را انتخاب می‌کنیم و قرار می‌دهیم $E = J_X(f)$. حال عنصر x را به صورت $x = x_1 - z$ مشخص می‌کنیم. در این صورت داریم:

$$x + E = x_1 + J_X(f). \quad (16.3)$$

حال دومین نرم جدید خود را روی X طوری معرفی می‌کنیم که تحت این نرم گوی یک‌ه‌ی بسته X ، مجموعه‌ی $\overline{co}[(B \cap H) \cup E \cup -E]$ باشد و این نرم را با $\|\cdot\|$ نمایش می‌دهیم. از این به بعد فضای X را با نرم $\|\cdot\|$ در نظر می‌گیریم، یعنی فضای مورد نظر ما $(X, \|\cdot\|)$ می‌باشد. بنابراین داریم:

$$B_X = \{x \in X : \|x\| \leq 1\} = \overline{co}[(B \cap H) \cup E \cup -E]$$

و

$$B \cap H = B_X \cap H = B_H.$$

حال بنابر روابط (۱۵.۳) و (۱۶.۳) نتیجه می‌شود که:

$$\inf\{\|y_1 - y_2\| : y_1 \in x + E, y_2 \in B_H\} = 0. \quad (17.3)$$

دقت کنید که

$$\|f\| = \sup\{|f(x)| : x \in B_X\} = \sup\{|f(x)| : x \in B\} = 1.$$

بنابراین تابع f نرم خود را روی B_X اخذ می‌کند و

$$E = B_X \cap H(f, 1) = J_X(f).$$

می‌دانیم که

$$f(x) = f(x_1) = -1, \quad d(x, H) = 1, \quad P_H(x) = x + E. \quad (18.3)$$

بنابراین با استفاده از رابطه‌ی (۱۲.۳) داریم:

$$(x + E) \cap B_X = (x + E) \cap B_X \cap H = (x + E) \cap B \cap H = \emptyset. \quad (19.3)$$

حال با استفاده از روابط (۱۷.۳) و ۱۸.۳ داریم:

$$\inf\{\|y\| : y \in P_H(x)\} = 1, \quad d(x, B_H) = 1.$$

حال با استفاده از رابطه‌ی (۳.۱۹) نتیجه می‌گیریم که $P_{B_H}(x) = \emptyset$.
 با توجه به تعریف مجموعه‌ی E نتیجه می‌شود که $\inf G(E) = -1$. حال چون $G(z) \leq 0$ ،
 لذا از رابطه‌ی (۳.۱۳) نتیجه می‌شود که

$$1 \geq \sup G(E) \geq \inf G(E) = -1. \quad (۲۰.۳)$$

بنابراین با استفاده از رابطه‌ی (۱۴.۳)، داریم

$$\sup\{|G(y)| : y \in B \cap H\} = \sup\{G(y) : y \in B \cap H\} = 1.$$

حال به سادگی نتیجه می‌شود که

$$\sup\{G(y) : y \in B_X\} = 1, \quad \inf\{G(y) : y \in B_X\} = -1. \quad (۲۱.۳)$$

به عبارت دیگر $\|G\| = 1$. حال با استفاده از روابط (۱۴.۳)، (۱۶.۳) و (۲۱.۳) داریم:

$$\inf G(x + E) = 1 = \sup G(B \cap H) = \sup G(B_X \cap H) = \sup G(B_X). \quad (۲۲.۳)$$

حال چون $f(x) = -1$ لذا می‌توانیم عنصر $v \in X$ را با شرط $f(v) = \frac{3}{4}$ و $G(v) = 0$ انتخاب کنیم. حال سومین گوی یکه را به صورت زیر معرفی می‌کنیم:

$$\tilde{B} = \overline{co}[B_X \cup \{v\} \cup \{-v\}].$$

حال برای این گوی یکه‌ی ساخته شده، ادعاهای زیر را در قالب یک گزاره اثبات می‌کنیم.

گزاره ۲.۳.۳. داریم:

$$1. \quad \tilde{B} \cap H(f, 1) \subseteq H^+(G, -1)$$

$$2. \quad \tilde{B} \cap H \subseteq H^-(G, 1)$$

$$3. \quad \tilde{B} \cap H \cap H(G, 1) = B_X \cap H \cap H(G, 1)$$

$$4. \quad \tilde{B} \cap H(f, 1) \cap H(G, -1) \subseteq E$$

برهان. چون $G(v) = 0$ ، لذا طبق رابطه‌ی (۲۱.۳) داریم:

$$\tilde{B} \subseteq \{y \in X : |G(y)| \leq 1\}. \quad (۲۳.۳)$$

بنابراین روابط (۱) و (۲) برقرار هستند.

برای اثبات دو قسمت دیگر، ابتدا مطلب زیر را بیان می‌کنیم: اگر برای $i = 1, 2$ زیرمجموعه‌های بسته، کراندار و محدب از فضای X باشند و $A_1 \cap A_2 = \emptyset$ و اگر $g \in X^*$ باشد و یکی از شرایط زیر برقرار باشد،

$$\gamma = \inf g(A_2) < \inf g(A_1)$$

$$\sup g(A_1) < \sup g(A_2) = \gamma,$$

در این صورت

$$\overline{co}(A_1 \cup A_2) \cap H(g, \gamma) = A_2 \cap H(g, \gamma). \quad (24.3)$$

حال قرار می‌دهیم $A_1 = \{v\}$ و $A_2 = B_X$. لذا بنابر رابطه‌ی (۲۱.۳) و این مطلب که $G(v) = 0$ نتیجه می‌گیریم که برای هر $\sigma \in [-1, 1]$

$$\tilde{B} \cap H(G, \sigma) = B_X \cap H(G, \sigma)$$

بنابراین قسمت (۳) برقرار است و همچنین داریم

$$\tilde{B} \cap H(G, -1) \cap H(f, 1) = B_X \cap H(G, -1) \cap H(f, 1) \subseteq B_X \cap H(f, 1) = E.$$

بنابراین قسمت (۴) هم برقرار است و اثبات این گزاره تمام می‌شود. $\square$

حال از این گزاره نتیجه‌ی زیر استخراج می‌شود، یادآوری می‌کنیم که بر اساس رابطه‌ی (۱۸.۳) داریم $f(x) = -1$ و بر اساس رابطه‌ی (۲۲.۳) برای هر $y \in E$ داریم $G(x+y) \geq 1$ یا به طور معادل $G(x) \geq 1 - G(y)$. حال بر طبق رابطه‌ی (۲۰.۳) نتیجه می‌گیریم که $G(x) \geq 2 - (-1) = 1$. حال نتیجه‌ی زیر حاصل می‌شود.

نتیجه ۱.۳.۳. بر اساس مطالب قبلی

$$(f) \quad (x + \tilde{B}) \cap H \subseteq H^+(G, 1).$$

$$(b) \quad (x + \tilde{B}) \cap H \cap H(G, 1) \subseteq x + E$$

برهان. دقت کنید که قسمت الف) نتیجه‌ی مستقیم قسمت اول گزاره‌ی (۲.۳.۳) می‌باشد. برای قسمت ب) می‌دانیم که اگر $z = x + y$ که در آن $y \in \tilde{B}$ و $f(z) = 0$ ، در این صورت $f(y) = -f(x) = 1$. همچنین اگر $G(z) = 1$ ، در این صورت

$$G(y) = G(z) - G(x) = 1 - G(x) \leq 1 - 2 = -1.$$

لذا نتیجه می‌شود که $G(y) = -1$. حال با توجه به رابطه‌ی (۲۳.۳) نتیجه می‌گیریم که y به مجموعه‌ی $\tilde{B} \cap H(f, 1) \cap H(G, -1)$ تعلق دارد. حال بر اساس قسمت چهارم گزاره‌ی (۳.۳.۲) نتیجه می‌گیریم که y به E تعلق دارد، بنابراین $z \in x + E$ و اثبات تمام است. $\square$

حال سومین و آخرین نرم‌گذاری خود را معرفی می‌کنیم. نرم جدید را روی فضای X طوری تعریف می‌کنیم که گوی یک‌ه تحت این نرم، مجموعه‌ی $\tilde{B}$ باشد. فضای باناخ X را تحت این نرم جدید، با $\tilde{X}$ نمایش می‌دهیم. همچنین این نرم جدید را با $\|\cdot\|$ نمایش می‌دهیم. برای $y \in X$ و $A \subseteq X$ فاصله‌ی y از A در $\tilde{X}$ را با $\tilde{d}(y, A)$ نمایش می‌دهیم. حال می‌خواهیم نشان دهیم که H در $\tilde{X}$ گوی پروکسیمینال نیست.

گزاره ۳.۳.۳.

$$\tilde{d}(x, \tilde{B} \cap H) = 1, \quad (x + \tilde{B}) \cap (\tilde{B} \cap H) = \emptyset.$$

به ویژه x بهترین تقریبی از $\tilde{B} \cap H$ ندارد و H در $\tilde{X}$ گوی پروکسیمینال نیست.

برهان. چون B_X مشمول در $\tilde{B}$ است لذا:

$$\tilde{d}(x, \tilde{B} \cap H) \leq d(x, \tilde{B} \cap H) \leq d(x, B_X \cap H) = 1. \quad (25.3)$$

حال بنابر قسمت دوم گزاره‌ی (۲.۳.۳) و قسمت دوم نتیجه‌ی (۱.۳.۳) نتیجه می‌شود که

$$(x + \tilde{B}) \cap (\tilde{B} \cap H) \subseteq H(G, 1).$$

حال بنابر قسمت سوم گزاره‌ی (۲.۳.۳) و قسمت دوم نتیجه‌ی (۱.۳.۳) داریم:

$$\begin{aligned} (x + \tilde{B}) \cap (\tilde{B} \cap H) &= (x + \tilde{B}) \cap (\tilde{B} \cap H) \cap H(G, 1) \\ &= (x + \tilde{B}) \cap H \cap H(G, 1) \cap B_X \\ &\subseteq [x + E] \cap B_X. \end{aligned}$$

اما طبق رابطه‌ی (۱۹.۳)، می‌دانیم که $[x + E] \cap B_X = \emptyset$. لذا نتیجه می‌گیریم که:

$$(x + \tilde{B}) \cap (\tilde{B} \cap H) = \emptyset. \quad (26.3)$$

بنابراین $\tilde{d}(x, \tilde{B} \cap H) \geq 1$ و بر طبق رابطه‌ی (۳.۲۵)، داریم $\tilde{d}(x, \tilde{B} \cap H) = 1$. حال بنابر رابطه‌ی (۲۶.۳)، اثبات گزاره کامل می‌شود. $\square$

حال می‌خواهیم نشان دهیم که ابرصفحه‌ی $H = \ker f$ در $\tilde{X}$ چبیشف و پروکسیمینال قوی است. به وضوح H چبیشف است، زیرا که $J_{\tilde{X}}(f) = \{v\}$ یک مجموعه‌ی تک عضوی است. از قبل می‌دانیم که اگر برای $\delta > 0$,

$$J_X(f, \delta) = \{y \in B_X : f(y) > \|f\| - \delta\}$$

در این صورت H در X پروکسیمینال قوی است اگر و تنها اگر

$$\limsup_{\delta \rightarrow 0} \{d(y, J_X(f)) : y \in J_X(f, \delta)\} = 0. \quad (27.3)$$

می‌دانیم که $\sup\{f(y) : y \in B_X\} = 1$ و $f(v) = \frac{3}{4}$. فرض کنیم $0 < \delta < \frac{1}{4}$. در این صورت

$$\begin{aligned} J_{\tilde{B}}(f, \delta) &= \{x \in \tilde{B} : f(y) > \frac{3}{4} - \delta\} \\ &= \overline{co}[B_X \cup \{v\}] \cap \{y \in X : f(y) > \frac{3}{4} - \delta\}. \end{aligned}$$

حال برای هر $w \in co[B_X \cup \{v\}]$ با شرط $f(w) > \frac{3}{4} - \delta$ ، به سادگی قابل بررسی است که $w = \lambda v + (1 - \lambda)y$ که در آن $y \in B_X$ و $1 - 2\delta < \lambda \leq 2\delta(1 + \|v\|)$. بنابراین

$$\sup\{\|y - v\| : y \in J_{\tilde{B}}(f, \delta)\} \leq (1 - \lambda)(1 + \|v\|) \leq 2\delta(1 + \|v\|).$$

بنابراین رابطه‌ی (۲۷.۳) برقرار است و نتیجه می‌شود که $\tilde{X}$ پروکسیمینال قوی است. $\square$

حال با استفاده از قضیه‌ی (۱.۳.۳) و گزاره‌ی (۱.۳.۳) می‌توانیم نتیجه بگیریم که ابرصفحه‌ی چبیشف قوی $H = \ker f$ در فضای باناخ $\tilde{X}$ دارای شرایط زیر است:

۱. هر عنصر $y \in \tilde{X}$ با شرط $d(y, H) = d(y, B_H)$ دارای یک بهترین تقریب از گوی یک‌هسته H می‌باشد.

۲. ابرصفحه‌ی H در $\tilde{X}$ گوی پروکسیمینال نیست.

حال مثالی از یک ابرصفحه‌ی E -پروکسیمینال که پروکسیمینال قوی نیست، ارائه می‌دهیم.

مثال ۱.۳.۳. در این مثال ابرصفحه‌ی H را طوری می‌سازیم که اگر $d(x, H) = d(x, B_H)$ ، آنگاه داشته باشیم $\inf\{\|y\| : y \in P_H(x)\} \leq 1$ (E -پروکسیمینال)، در حالی که پروکسیمینال قوی نباشد. فرض کنیم $X = c$ فضای تمام دنباله‌های همگرا از اسکالره‌ای حقیقی با نرم سوپریمم باشد. فرض کنیم f در c^* توسط $(\frac{1}{4}, \frac{1}{4}, \dots, \frac{1}{4}, \dots)$ القا شده باشد. در این صورت $\|f\| = 1$ ، بنابراین $J_X(f) = \{e\}$ که دنباله‌ی ثابت ۱ در c است. بنابراین $H = \ker f$ ابرصفحه‌ای چبیشف است.

هر دنباله‌ی $(x_n)_{n=1}^\infty$ در c را با شرایط $\inf\{\|y\| : y \in P_H(x)\} > 1$ ، در نظر می‌گیریم. حال در این حالت نشان می‌دهیم که $d(x, B_H) > d(x, H)$. می‌دانیم که $P_H(x) = \{x - f(x)e\}$. فرض کنیم برای $\delta > 0$ داشته باشیم $\|x - f(x)e\| = 1 + \delta$. فرض کنیم $d = d(x, H)$ ، در این صورت $d = |f(x)|$. بدون کم شدن از کلیت مسئله فرض کنیم $f(x) = d$ ، در این صورت چون داریم $\|x - f(x)e\| = 1 + \delta$ ، لذا نتیجه می‌شود که یک عدد صحیح مثبت $m \geq 1$ موجود است به طوری که یکی از دو حالت زیر اتفاق بیفتد:

$$x_m \geq d + 1 + \frac{3\delta}{4} \quad \text{یا} \quad x_m \leq d - \left(1 + \frac{3\delta}{4}\right). \quad (28.3)$$

حال هر عنصر $y \in P_H$ با این شرایط که $\|x - y\| < d + \epsilon$ باشد را در نظر می‌گیریم و فرض کنیم $w = \frac{x-y}{\|x-y\|}$ در این صورت $\|w\| = 1$ و

$$f(w) = \frac{f(x)}{\|x - y\|} \geq \frac{d}{d + \epsilon}. \quad (29.3)$$

فرض کنیم که $y' = x - f(x)w$. در این صورت:

$$\begin{aligned}\|y - y'\| &= \|x - y - f(x)w\| \\ &= \left\| (x - y) - f(x) \frac{x - y}{\|x - y\|} \right\| \\ &= \| \|x - y\| - f(x) \| < \epsilon.\end{aligned}$$

حال هر دنباله‌ی (z_k) را در H با این شرایط که $\lim_{k \rightarrow \infty} \|x - z_k\| = d$ ، در نظر می‌گیریم. فرض کنیم $\epsilon_k > 0$ طوری باشد که $\lim_{k \rightarrow \infty} \epsilon_k = 0$ و برای هر $k \in \mathbb{N}$ داشته باشیم $\|x - z_k\| < d + \epsilon_k$. بنابراین طبق مطالب گفته شده می‌توانیم دنباله‌ی $(w_k)_{k=1}^\infty$ را طوری انتخاب کنیم که $\|w_k\| = 1$ و $f(w_k) > \frac{d}{d + \epsilon_k}$ باشد و اگر $v_k = x - f(x)w_k$ ، آنگاه برای هر k ، داشته باشیم $\|z_k - v_k\| < \epsilon_k$. بنابراین داریم:

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \|z_k - v_k\| = 0. \quad (30.3)$$

بنابراین نتیجه می‌شود که

$$\lim_{k \rightarrow \infty} f(w_k) = 1. \quad (31.3)$$

فرض کنیم برای $k \geq 1$ داشته باشیم $w_k = (w_n^k)_{n=1}^\infty$. برای هر k داریم $\|w_k\|_\infty = 1$ ، بنابراین طبق رابطه‌ی (۳۱.۳) نتیجه می‌گیریم که برای هر $n \geq 1$ $\lim_{k \rightarrow \infty} w_n^k = 1$. و در حالت خاص $\lim_{k \rightarrow \infty} w_m^k = 1$ جایی که m در رابطه‌ی (۲۸.۳) تعریف شده است. بنابراین عدد صحیح و مثبت k_0 موجود است به طوری که

$$1 \geq w_m^k > 1 - \frac{\delta}{4}, \quad \forall k \geq k_0. \quad (32.3)$$

حال برای هر k داریم $v_m^k = x_m^k - f(x)w_m^k = x_m^k - dw_m^k$. حال روابط (۲۸.۳) و (۳۲.۳)، نتیجه می‌دهند که

$$|v_m^k| \geq 1 + \frac{\delta}{4}, \quad \forall k \geq k_0.$$

بنابراین رابطه‌ی (۳.۳۰)، نتیجه می‌دهد که یک عدد صحیح و مثبت k_1 موجود است به طوری که

$$|z_m^k| \geq 1 + \frac{\delta}{5}, \quad \forall k \geq k_1.$$

به ویژه داریم

$$\|z_k\|_\infty \geq 1 + \frac{\delta}{5}, \quad \forall k \geq k_1.$$

بنابراین z_k به B_H تعلق ندارد. لذا نتیجه می‌شود که اگر (u_k) دنباله‌ای در B_H با این شرایط باشد که $\lim_{k \rightarrow \infty} \|x - u_k\| = \alpha$ ، آنگاه $\alpha > d$. یعنی $d(x, B_H) > d = d(x, H)$. که این با فرض در تناقض است، بنابراین $H = \ker f$ پروکسیمینال قوی نیست.

فصل ۴

فضاهای به طور همزمان پروکسیمینال قوی

در این فصل به ارتباط بین فضاهای پروکسیمینال قوی و نظریه‌ی بهترین تقریب همزمان^۱ می‌پردازیم. ابتدا مبانی بهترین تقریب همزمان را معرفی می‌کنیم، سپس قضایای مفیدی در زمینه‌ی فضاهای به طور همزمان پروکسیمینال قوی ارائه می‌دهیم.

۱.۴ بهترین تقریب همزمان

تعریف ۱.۱.۴. فرض کنیم X فضایی باناخ، W زیر مجموعه‌ای از X و S یک زیر مجموعه‌ی کراندار از X باشد. تعریف می‌کنیم:

$$d(S, W) = \inf_{w \in W} \sup_{s \in S} \|s - w\|.$$

عنصر $w_0 \in W$ یک بهترین تقریب همزمان S از W نامیده می‌شود هرگاه:

$$d(S, W) = \sup_{s \in S} \|s - w_0\|.$$

---

^۱Best simultaneous approximation

مجموعه‌ی تمام بهترین تقریب‌های همزمان S از W را با $L_W(S)$ نمایش می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$L_W(S) = \{w \in W : \sup_{s \in S} \|s - w\| = d(S, W)\}.$$

اگر برای هر مجموعه‌ی کراندار S در X ، حداقل یک بهترین تقریب همزمان S از W وجود داشته باشد، در این صورت W را یک زیر مجموعه‌ی به طور همزمان پروکسیمینال از X می‌نامیم. اگر برای هر مجموعه‌ی کراندار S در X ، فقط یک بهترین تقریب همزمان یکتا برای S از W وجود داشته باشد، در این صورت W را یک زیرمجموعه‌ی به طور همزمان چبیشف از X می‌نامیم.

قضیه ۱.۱.۴. فرض کنیم X فضایی باناخ، $A \subseteq X$ و S یک زیرمجموعه‌ی کراندار از X باشد. در این صورت احکام زیر برقرار می‌باشند:

۱. به ازای هر $y \in A$ داریم $d(S + y, A) = d(S, A)$.

۲. به ازای هر $\alpha \in \mathbb{R}$ داریم $d(\alpha S, A) = |\alpha|d(S, A)$.

۳. به ازای هر $y \in X$ داریم $L_{A+y}(S + y) = L_A(S) + y$.

۴. به ازای هر $\alpha \in \mathbb{R}$ داریم $L_{\alpha A}(\alpha S) = \alpha L_A(S)$.

□

برهان. با استفاده از تعریف قبل واضح است.

لم ۱.۱.۴. فرض کنیم X فضایی باناخ و $M \subseteq X$ زیرفضایی پروکسیمینال از X باشد. در این صورت برای هر مجموعه‌ی کراندار و غیر تهی S از X داریم:

$$d(S, M) = \sup_{s \in S} \inf_{m \in M} \|s - m\|.$$

برهان. از اینکه M پروکسیمینال است لذا نتیجه می‌گیریم که برای هر $s \in S$ عنصر $m_s \in M$ وجود دارد به طوری که

$$\|s - m_s\| = \inf_{m \in M} \|s - m\|. \quad (۱.۴)$$

بنابراین از رابطه‌ی (۱.۴) داریم:

$$\begin{aligned} d(S, M) &= \inf_{m \in M} \sup_{s \in S} \|s - m\| \\ &\leq \sup_{s \in S} \|s - m_s\| = \sup_{s \in S} \inf_{m \in M} \|s - m\| \\ &\leq \inf_{m \in M} \sup_{s \in S} \|s - m\| = d(S, M). \end{aligned}$$

□

لذا نتیجه می‌شود که $d(S, M) = \sup_{s \in S} \inf_{m \in M} \|s - m\|$

۲.۴ فضاهای به طور همزمان پروکسیمینال قوی

همان طور که در فصل دوم به معرفی فضاهای پروکسیمینال قوی، فضاهای فشردگی تقریبی و فضاهای چبیشف قوی پرداختیم، در این قسمت این فضاهای معرفی شده را در زمینه بهترین تقریب همزمان بررسی می‌کنیم. در ابتدا چند تعریف جدید را ارائه می‌دهیم.

تعریف ۱.۲.۴. ۱. زیر مجموعه‌ی به طور همزمان پروکسیمینال W از فضای باناخ X را به

طور همزمان پروکسیمینال قوی نامیم، اگر برای هر زیر مجموعه‌ی کراندار S از X و

برای هر دنباله‌ی کاهشی $\{y_n\} \subseteq W$ متناظر با S ، به این معنی که $\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - y_n\| = 0$

$d(S, W)$ ، زیر دنباله‌ی $\{y_{n_k}\}$ و دنباله‌ی $\{z_k\} \subseteq L_W(S)$ موجود باشند، به طوری که

$$\|y_{n_k} - z_k\| \rightarrow 0.$$

۲. زیر مجموعه‌ی W از فضای باناخ X را به طور همزمان فشردگی تقریبی نامیم، اگر برای

هر زیر مجموعه‌ی کراندار S از X ، هر دنباله‌ی کاهشی $\{y_n\} \subseteq W$ متناظر با S دارای

یک زیر دنباله‌ی همگرا در W باشد.

۳. زیر مجموعه‌ی W از فضای باناخ X را به طور همزمان چبیشف قوی نامیم، اگر برای هر

زیر مجموعه‌ی کراندار S از X ، دنباله‌ی کاهشی $\{y_n\} \subseteq W$ متناظر با S همگرا باشد.

در این قسمت می‌خواهیم نشان دهیم که اگر W به طور همزمان فشردگی تقریبی باشد،

در این صورت W به طور همزمان پروکسیمینال قوی است و عکس این مطلب برقرار است اگر

برای هر زیر مجموعه‌ی کراندار S از X ، مجموعه‌ی $L_W(S)$ فشردگی باشد.

گزاره ۱.۲.۴. فرض کنیم W زیر فضایی متناهی بعد از فضای باناخ X باشد، در این صورت W

به طور همزمان فشردگی تقریبی است.

برهان. فرض کنیم S زیر مجموعه‌ای کراندار از X و $\{y_n\} \subseteq W$ دنباله‌ی کاهشی متناظر با S

باشد، یعنی

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - y_n\| = d(S, W).$$

حال اگر قرار دهیم $a_n = \sup_{s \in S} \|s - y_n\|$ ، نتیجه می‌گیریم که دنباله‌ی $\{a_n\}$ ، یک دنباله‌ی همگرا

از اعداد حقیقی است و لذا طبق خواص دنباله‌ها کراندار است. بنابراین $M_1 > 0$ موجود است

به طوری که برای هر عدد صحیح مثبت n داریم $\|a_n\| = \sup_{s \in S} \|s - y_n\| \leq M_1$ از طرفی می‌دانیم

که مجموعه‌ی S کراندار است، لذا $M_2 > 0$ موجود است به طوری که برای هر $s \in S$ داریم

$\|s\| \leq M_2$. می‌دانیم که برای هر $s \in S$ و هر n داریم $\|y_n\| \leq \|y_n - s\| + \|s\|$ و لذا

$$\|y_n\| \leq \sup_{s \in S} \|y_n - s\| + \sup_{s \in S} \|s\| \leq M_1 + M_2 = M.$$

لذا نتیجه می‌شود که $\{y_n\}$ یک دنباله‌ی کراندار در W است. حال چون W متناهی بعد بود لذا وجود دارد زیر دنباله‌ی $\{y_{n_k}\} \rightarrow y_0 \in W$. بنابراین W به طور همزمان فشردگی تقریبی است. $\square$

گزاره‌ی قبل نشان می‌دهد که اگر $\{y_n\} \subseteq W$ یک دنباله‌ی کاهشی متناظر با S باشد، در این صورت $\{y_n\}$ کراندار است. بنابراین اگر W یک زیر مجموعه‌ی بسته از فضای متناهی بعد X باشد، در این صورت W به طور همزمان فشردگی تقریبی است. در ارتباط با زیر فضاهای به طور همزمان فشردگی تقریبی و زیر فضاهای به طور همزمان پروکسیمینال قوی قضیه‌ی زیر را بیان می‌کنیم.

قضیه ۱.۲.۴. فرض کنیم W یک زیر مجموعه‌ی بسته از فضای باناخ $(X, \|\cdot\|)$ باشد، در این صورت W به طور همزمان فشردگی تقریبی است، اگر و تنها اگر W به طور همزمان پروکسیمینال قوی باشد و $L_W(S)$ برای هر زیر مجموعه‌ی کراندار S از X ، فشردگی باشد.

برهان. فرض کنیم W به طور همزمان فشردگی تقریبی باشد و S یک زیر مجموعه‌ی کراندار از X باشد. فرض کنیم $\{y_n\} \subseteq W$ یک دنباله‌ی کاهشی متناظر با S باشد، به این معنی که

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - y_n\| = d(S, W). \quad (۲.۴)$$

چون W به طور همزمان فشردگی تقریبی است، لذا دارای یک زیر زیر دنباله $\{y_{n_k}\} \rightarrow y_0 \in W$ می‌باشد. از رابطه‌ی (۲.۴) داریم $\sup_{s \in S} \|s - y_0\| = d(S, W)$ ، یعنی $y_0 \in L_W(S)$. بنابراین W برای S به طور همزمان پروکسیمینال است. در این صورت برای دنباله‌ی ثابت $\{y_n\} \subseteq L_W(S)$ ، داریم $\|y_{n_k} - y_0\| \rightarrow 0$. بنابراین W برای S به طور همزمان پروکسیمینال قوی است.

حال فرض کنیم $\{z_n\}$ یک دنباله‌ی دلخواه در $L_W(S)$ باشد، به این معنی که برای هر $n \in \mathbb{N}$ داشته باشیم $\sup_{s \in S} \|s - z_n\| = d(S, W)$. در این صورت $\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - z_n\| = d(S, W)$ و بنابراین $\{z_n\}$ یک دنباله کاهشی متناظر با S است. چون W به طور همزمان فشردگی تقریبی است، لذا $\{z_n\}$ دارای یک زیر دنباله همگرا مانند $\{z_{n_k}\}$ می‌باشد. بنابراین $L_W(S)$ فشردگی می‌باشد. حال برای اثبات عکس قضیه فرض کنیم W به طور همزمان پروکسیمینال قوی باشد و $L_W(S)$ برای هر زیر مجموعه‌ی کراندار S از X فشردگی باشد. فرض کنیم $\{y_n\} \subseteq W$ یک دنباله کاهشی متناظر با S باشد. چون W به طور همزمان پروکسیمینال قوی است، لذا زیر دنباله $\{y_{n_k}\}$ از $\{y_n\}$ و دنباله‌ی $\{z_k\} \subseteq L_W(S)$ وجود دارند به طوریکه $\|y_{n_k} - z_k\| \rightarrow 0$. حال چون $L_W(S)$ فشردگی است لذا $\{z_k\}$ دارای یک زیر دنباله $\{z_{k_t}\} \rightarrow z_0 \in W$ می‌باشد. لذا نتیجه می‌شود که $\{y_{n_k}\} \rightarrow z_0$ و لذا W به طور همزمان فشردگی تقریبی است. $\square$

حال با استفاده از گزاره‌ی (۱.۲.۴) نتیجه زیر حاصل می‌شود.

نتیجه ۱.۲.۴. فرض کنیم W یک زیر فضای متناهی بعد از فضای باناخ $(X, \|\cdot\|)$ باشد. دراینصورت W برای هر زیرمجموعه‌ی کراندار S از X به طور همزمان پروکسیمینال قوی است و همچنین $L_W(S)$ فشرده است.

حال چون زیر مجموعه‌های متناهی بعد فضاهای خطی و نرم‌دار به طور همزمان فشرده هستند لذا نتیجه‌ی زیر حاصل می‌شود.

نتیجه ۲.۲.۴. فرض کنیم W یک زیرمجموعه‌ی متناهی بعد از فضای خطی نرم‌دار $(X, \|\cdot\|)$ باشد. دراینصورت W برای هر زیرمجموعه‌ی کراندار S از X به طور همزمان پروکسیمینال قوی است و همچنین $L_W(S)$ فشرده است.

قضیه‌ی زیر ارتباط بین فضاهای به طور همزمان فشرده تقریبی، به طور همزمان چبیشف قوی و به طور همزمان پروکسیمینال قوی، را ارائه می‌دهد.

قضیه ۲.۲.۴. فرض کنیم W یک زیرمجموعه‌ی بسته از فضای باناخ X باشد. دراینصورت گزاره‌های زیر معادلند:

۱. W به طور همزمان چبیشف قوی است.

۲. W به طور همزمان پروکسیمینال قوی است و به طور همزمان چبیشف است.

۳. W به طور همزمان فشرده‌ی تقریبی و به طور همزمان چبیشف است.

برهان.

(۱) $\Leftrightarrow$ (۲). چون W به طور همزمان چبیشف قوی است لذا به طور همزمان فشرده‌ی تقریبی است و بنابر قضیه‌ی (۱.۲.۴) نتیجه می‌شود که W به طور همزمان پروکسیمینال قوی است. حال فرض کنیم S یک زیر مجموعه‌ی کراندار از X باشد و فرض کنیم $w_1, w_2 \in L_W(S)$ با شرط $w_1 \neq w_2$ باشند. دراینصورت

$$\sup_{s \in S} \|s - w_1\| = d(S, W) = \sup_{s \in S} \|s - w_2\|.$$

دنباله‌ی $\{y_n\} \subseteq W$ را در نظر می‌گیریم به طوری که $y_{2n} = w_1$ و $y_{2n+1} = w_2$. دراینصورت $\{y_n\}$ یک دنباله‌ی کاهشی متناظر با S در W است. بنابراین $w_1 = w_2$ و لذا W به طور همزمان چبیشف است.

(۲) $\Leftrightarrow$ (۳). نتیجه‌ی مستقیم قضیه‌ی (۱.۲.۴) است.

(۳) $\Leftrightarrow$ (۱). فرض کنیم $\{y_n\} \subseteq W$ دنباله‌ی کاهشی متناظر با زیر مجموعه‌ی کراندار S از X باشد، به این معنی که $\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - y_n\| = d(S, W)$. چون W به طور همزمان فشرده تقریبی است، لذا $\{y_n\}$ دارای زیردنباله‌ی $\{y_{n_k}\} \rightarrow y_0$ می‌باشد. دراینصورت $\sup_{s \in S} \|s - y_0\| = d(S, W)$

یعنی $y_0 \in L_W(S)$. حال ادعا می‌کنیم که هر زیردنباله از $\{y_n\}$ به y_0 همگراست. فرض کنیم $\{y_n\}$ دارای یک زیر دنباله مانند $\{y_{n_i}\}$ باشد به طوری که $z_0 \neq y_0$ و $\{y_{n_i}\} \rightarrow z_0$ باشد. در این صورت $\sup_{s \in S} \|s - z_0\| = d(S, W)$ ، یعنی همچنین z_0 یک بهترین تقریب همزمان برای S از W می‌باشد. از طرفی W به طور همزمان چبیشف است و بنابراین $y_0 = z_0$ که این یک تناقض است. در نتیجه هر زیردنباله از $\{y_n\}$ به y_0 همگراست، بنابراین $\{y_n\} \rightarrow y_0$. پس W به طور همزمان چبیشف قوی است. $\square$

مثال زیر نشان می‌دهد که مجموعه‌های به طور همزمان فشرده‌ی تقریبی حتماً نیاز نیست که به طور همزمان چبیشف قوی باشند.

مثال ۱.۲.۴. فرض کنیم $X = (\mathbb{R}^2, \|\cdot\|)$ ، که $\|(x, y)\| = \max(|x|, |y|)$ باشد. همچنین فرض کنیم $W = \{(x, 0) : x \in \mathbb{R}\}$ و $S = \{(1, 1), (1, 2), (2, 1), (2, 2)\}$ باشند. در این صورت W زیرفضای متناهی بعد از X است. همچنین به سادگی قابل بررسی است که W به طور همزمان فشرده‌ی تقریبی است. حال زیر دنباله‌ی $\{y_n\}$ را طوری انتخاب می‌کنیم که $y_{2n} = (2/5, 0)$ و $y_{2n+1} = (1/5, 0)$. در این صورت $\{y_n\}$ یک دنباله‌ی کاهشی متناظر با S است که همگرا نیست. بنابراین W به طور همزمان چبیشف نیست.

در ادامه نکاتی را یادآوری می‌کنیم.

ملاحظه ۱.۲.۴. در حالی که زیرمجموعه‌های فشرده تقریبی از فضاهای باناخ پروکسیمینال قوی هستند، حتماً لازم نیست که زیرمجموعه‌های پروکسیمینال قوی، فشرده‌ی تقریبی باشند.

فرض کنیم $X = l_\infty$ و $W = c_0$. در این صورت W در X پروکسیمینال قوی است. حال برای $x = (1, 1, 1, \dots) \in l_\infty$ ، دنباله‌ی $y_n = (1, 1, \dots, 1, 0, \dots)$ یک دنباله‌ی کاهشی متناظر با x است. به سادگی قابل بررسی است که دنباله‌ی $\{y_n\}$ هیچ زیردنباله‌ی همگرایی ندارد.

۱. یک زیر مجموعه‌ی پروکسیمینال از فضای باناخ حتماً لازم نیست که پروکسیمینال قوی باشد. حتی زیر مجموعه‌های محدب پروکسیمینال هم نیاز نیست حتماً پروکسیمینال قوی باشند.

۳.۴ جمع و خارج قسمت زیر فضاهای به طور همزمان پروکسیمینال قوی

ابتدا تعریف فضاهای خارج قسمتی و نرم این فضاها را معرفی می‌کنیم:

تعریف ۱.۳.۴. فرض کنیم M زیرفضایی از فضای باناخ X باشد. همچنین فرض کنیم $\sim$ یک رابطه روی X باشد که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$x \sim y \Leftrightarrow x - y \in M.$$

به آسانی می‌توان بررسی کرد که $\sim$ یک رابطه‌ی هم‌ارزی روی M است. دسته هم‌ارزی $x \in X$ را با $[x]$ نمایش می‌دهیم و به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$\begin{aligned} [x] &= \{y \in X: y \sim x\} \\ &= \{y \in X: y - x \in M\} \\ &= \{y \in X: y \in x + M\} = x + M. \end{aligned}$$

مجموعه‌ی $[x] = x + M = \{x + m: m \in M\}$ یک هم‌دسته‌ی M در X نامیده می‌شود. مجموعه‌ی همه‌ی هم‌دسته‌های هم‌ارزی را با نماد X/M نمایش داده و آن را فضای خارج قسمتی می‌نامیم، که به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$X/M = \{x + M: x \in X\}.$$

فضای X/M دارای ساختار برداری است که عمل جمع و ضرب اسکالر آن به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$(x + M) + (y + M) = (x + y) + M \quad (x, y \in X)$$

$$\lambda(x + M) = \lambda x + M \quad (\lambda \text{ اسکالر دلخواه است}).$$

لذا این‌صورت فضای خارج قسمتی X/M یک فضای خطی نرم‌دار با نرم تعریف شده به صورت زیر است:

$$\|x + M\| = \inf_{m \in M} \|x - m\|.$$

حال با چند تعریف و گزاره‌ی جدید آشنا می‌شویم.

تعریف ۲.۳.۴. فرض کنیم X فضایی باناخ و G زیرفضایی بسته از X باشد. برای زیر مجموعه‌ی متناهی $E \subseteq X$ و تابع پیوسته‌ی $f: [0, \infty] \rightarrow [0, \infty]$ قرار می‌دهیم

$$d_f(E, G) = \inf \left\{ \sum_{e \in E} f(\|e - g\|) \mid g \in G \right\}.$$

به طوری که حتماً لازم نباشد که اینفیمم اخذ شود. در حالتی که اینفیمم اخذ شود، G را به طور همزمان f -پروکسیمینال در X می‌نامیم.

گزاره ۱.۳.۴. اگر A و B دو زیرمجموعه از اعداد حقیقی مثبت باشند، در این‌صورت

$$\inf A + \inf B = \inf(A \oplus B)$$

که در آن $A \oplus B = \{a + b: a \in A, b \in B\}$.

برهان. می‌دانیم که $\inf A + \inf B \leq \inf(A \oplus B)$. برای عکس نامساوی فرض کنیم که

$$\inf A + \inf B < \inf(A \oplus B).$$

در این صورت برای $\epsilon > 0$ مفروض، $a \in A$ و $b \in B$ موجودند به طوری که $a \leq \inf A + \epsilon$ و $b \leq \inf B + \epsilon$. حال $\inf(A \oplus B) - \inf A - \inf B < 2\epsilon$ را در نظر می‌گیریم. داریم:

$$\begin{aligned} a + b &\leq \inf A + \inf B + 2\epsilon \\ &< \inf A + \inf B + \inf(A \oplus B) - \inf A - \inf B \\ &= \inf(A \oplus B). \end{aligned}$$

که این یک تناقض است بنابراین نتیجه می‌گیریم که $\inf A + \inf B = \inf(A \oplus B)$. $\square$

قضیه ۱.۳.۴. فرض کنیم F یک زیرفضای به طور همزمان f -پروكسيمينال از فضای باناخ X و E زیر فضایی دلخواه از X باشند. همچنین فرض کنیم $E + F$ بسته باشد، در این صورت $E + F$ در X به طور همزمان f -پروكسيمينال است اگر و تنها اگر $(E + F)/F$ در X/F به طور همزمان f -پروكسيمينال باشد.

برهان. فرض کنیم $\bar{x}_1, \bar{x}_2, \dots, \bar{x}_n \in X/F$ باشند. چون $E + F$ به طور همزمان f -پروكسيمينال است، لذا $y \in E + F$ موجود است به طوری که برای هر $z \in E + F$ داریم:

$$\sum_{i=1}^n f(\|x_i - y\|) \leq \sum_{i=1}^n f(\|x_i - z\|).$$

بنابراین برای هر $z \in E + F$ داریم:

$$\begin{aligned} \sum_{i=1}^n f(\|\bar{x}_i - \bar{y}\|) &= \sum_{i=1}^n f(\|\bar{x}_i - \bar{y}\|) \\ &= \sum_{i=1}^n f(\inf_{h \in F} \|x_i - y + h\|) \\ &\leq \sum_{i=1}^n f(\|x_i - y\|) \\ &\leq \sum_{i=1}^n f(\|x_i - z\|). \end{aligned}$$

اما می‌دانیم که $E + F$ زیر فضای X است. بنابراین برای هر $z \in E + F$ و $w \in F$ ، داریم:

$$\sum_{i=1}^n f(\|\bar{x}_i - \bar{y}\|) \leq \sum_{i=1}^n f(\|x_i - z - w\|).$$

لذا نتیجه می‌شود که برای هر $z \in (E + F)/F$ داریم

$$\sum_{i=1}^n f(\|\bar{x}_i - \bar{y}\|) \leq \sum_{i=1}^n f(\|\bar{x}_i - \bar{z}\|).$$

بنابراین $E + F/F$ در X/F به طور همزمان f -پروکسیمینال است. حال برای عکس قضیه فرض کنیم $(E + F)/F$ در X/F به طور همزمان f -پروکسیمینال است. فرض کنیم $x_1, x_2, \dots, x_n \in X$ و $\bar{x}_1, \bar{x}_2, \dots, \bar{x}_n \in X/F$ باشند. بنابر فرض $\bar{y} \in (E + F)/F$ موجود است به طوری که برای هر $\bar{z} \in (E + F)/F$ داریم:

$$\begin{aligned} \sum_{i=1}^n f(\|\bar{x}_i - \bar{y}\|) &\leq \sum_{i=1}^n f(\|\bar{x}_i - \bar{z}\|) \\ &\leq \sum_{i=1}^n f(\|x_i - z\|). \end{aligned}$$

اما از طرفی می‌دانیم که

$$\begin{aligned} \sum_{i=1}^n f(\|\bar{x}_i - \bar{y}\|) &= \sum_{i=1}^n f(\overline{\|x_i - y\|}) \\ &= \sum_{i=1}^n f(\inf\{\|x_i - y - w\| : w \in F\}). \end{aligned}$$

حال با استفاده از گزاره‌ی (۱.۳.۴) و افزایشی بودن f داریم

$$\sum_{i=1}^n f(\|\bar{x}_i - \bar{y}\|) = \inf\left\{\sum_{i=1}^n f\|x_i - y - w\| : w \in F\right\}.$$

حال چون f به طور همزمان f -پروکسیمینال است، لذا $w_0 \in F$ موجود است به طوری که برای هر $z \in E + F$ داریم:

$$\sum_{i=1}^n f(\|\bar{x}_i - \bar{y} - w_0\|) = \sum_{i=1}^n f\|x_i - \bar{y}\| \leq \sum_{i=1}^n f\|x_i - z\|.$$

بنابراین برای هر $z \in E + F$ داریم:

$$\sum_{i=1}^n f(\|x_i - (y + w_0)\|) \leq \sum_{i=1}^n \|x_i - z\|.$$

□

بنابراین اثبات تمام است.

حال در ارتباط با مجموع زیر فضاهای به طور همزمان پروکسیمینال قوی، قضیه‌ی زیر را اثبات می‌کنیم.

لم ۱.۳.۴. فرض کنیم F و W دو زیرفضا از فضای باناخ X باشند به طوری که f به طور همزمان پروکسیمینال، W متناهی بعد و $F + W$ بسته باشند. در این صورت $F + W$ در X به طور همزمان پروکسیمینال است.

□

برهان. برای جدا نشدن از بحث اصلی، اثبات این لم را به [۱۱] ارجاع می‌دهیم.

قضیه ۲.۳.۴. فرض کنیم F و W زیر فضاهایی از فضای باناخ X باشند به طوری که F به طور همزمان پروکسیمینال قوی، W متناهی بعد و $F + W$ بسته باشند. در این صورت $F + W$ در X به طور همزمان پروکسیمینال قوی است.

برهان. چون F به طور همزمان پروکسیمینال است و W متناهی بعد است، لذا طبق لم (۱.۳.۴) نتیجه می شود که $F + W$ به طور همزمان پروکسیمینال است. فرض کنیم S یک زیرمجموعه ی کراندار از X باشد و $\{h_n + w_n\} \subseteq F + W$ طوری باشد که $\sup_{s \in S} \|s - (h_n + w_n)\| \rightarrow 0$ که در آن $\{h_n\}$ یک دنباله در F و $\{w_n\}$ یک دنباله در W می باشد. بنابراین دنباله ی $\{a_n\}$ به صورت $a_n = \sup_{s \in S} \|s - (h_n + w_n)\|$ یک دنباله همگرا از اعداد حقیقی است و بنابراین کراندار است. پس $M_1 > 0$ موجود است به طوریکه برای هر n داریم $|a_n| \leq M_1$. حال برای هر $s \in S$ و هر n ، نامساوی $\|h_n + w_n\| \leq \|h_n + w_n - s\| + \|s\|$ نتیجه می دهد که

$$\|h_n + w_n\| \leq \sup_{s \in S} \|h_n + w_n - s\| + \sup_{s \in S} \|s\| \leq M_1 + M_2 = M.$$

بنابراین $\{h_n + w_n\}$ یک دنباله کراندار در $F + W$ است.

حال چون نگاشت $P: F + W \rightarrow W$ با ضابطه ی $P(h + w) = w$ بسته است و $P(F) = 0$ ، لذا بنابر قضیه ی گراف بسته [۱۶]، عدد ثابت و مثبت C موجود است به طوریکه

$$\|w_n\| = \|P(h_n + w_n)\| \leq C\|h_n + w_n\| \leq CM.$$

بنابراین $\{w_n\}$ یک دنباله ی کراندار است و به همین طریق می توان نشان داد که $\{h_n\}$ هم کراندار است. حال چون W متناهی بعد است لذا می توانیم فرض کنیم $w_n \rightarrow w_0 \in W$. حال ادعا می کنیم که $d(S - w_0, F) = d(S, F + W) = \lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - (w_0 + h_n)\|$. حال چون

$$\begin{aligned} & \left| \sup_{s \in S} \|s - (h_n + w_n)\| - \sup_{s \in S} \|s - (w_0 + h_n)\| \right| \\ & \leq \sup_{s \in S} \left| \|s - (h_n + w_n)\| - \|s - (w_0 + h_n)\| \right| \\ & \leq \|w_n - w_0\|, \end{aligned}$$

لذا داریم

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - (h_n + w_n)\| = \lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - (h_n + w_0)\|.$$

بنابراین نتیجه می شود که

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - (h_n + w_n)\| = d(S, F + W) = \lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - (h_n + w_0)\| \geq d(S - w_0, F).$$

همچنین داریم

$$d(S, F + W) = \inf_{h+w \in F+W} \sup_{s \in S} \|s - (h + w)\| \leq d(S - w_0, F).$$

بنابراین ادعای قبل برقرار است. لذا $\{h_n\} \subseteq F$ یک دنباله کاهشی برای $S - w_0$ است. حال چون F به طور همزمان پروکسیمینال قوی است لذا زیردنباله‌ی $\{h_{n_k}\}$ و دنباله‌ی $\{z_k\} \subseteq L_F(S - w_0)$ وجود دارند به طوریکه $\|h_{n_k} - z_k\| \rightarrow 0$. حال چون $z_k \in L_F(S - w_0)$ ، لذا

$$\sup_{s \in S} \|(s - w_0) - z_k\| = d(S - w_0, F) = d(S, F + W),$$

یعنی $w_0 + z_k \in L_{F+W}(S)$ حال $\{w_0 + z_k\} \subseteq L_{F+W}(S)$ و $\|h_{n_k} + w_{n_k} - (w_0 + z_k)\| \rightarrow 0$ بنابراین $F + W$ یک زیرفضای به طور همزمان پروکسیمینال قوی از X می‌باشد. $\square$

دقت کنید که اگر برای هر زیرمجموعه‌ی کراندار S از X مجموعه‌ی $L_F(S)$ فشرده باشد، آنگاه بر اساس روند اثبات قضیه قبل نتیجه زیر حاصل می‌شود.

نتیجه ۱.۳.۴. فرض کنیم F و W زیرفضاهایی از فضای باناخ X باشند به طوریکه F به طور همزمان پروکسیمینال قوی، W متناهی بعد و $F + W$ بسته باشد. در این صورت $F + W$ به طور همزمان فشرده‌ی تقریبی است.

حال در ارتباط با فضای خارج قسمتی قضیه زیر را ارائه می‌دهیم.

قضیه ۳.۳.۴. فرض کنیم F زیر فضایی به طور همزمان پروکسیمینال از X و W زیرفضایی از X باشد به طوریکه $W + F$ بسته باشد. اگر $W + F$ در X به طور همزمان پروکسیمینال قوی باشد در این صورت $(W + F)/F$ در X/F به طور همزمان پروکسیمینال قوی است.

برهان. فرض کنیم $W + F$ در X به طور همزمان پروکسیمینال قوی باشد. در این صورت $W + F$ به طور همزمان پروکسیمینال است و لذا طبق قضیه‌ی (۱.۳.۴)، $(W + F)/F$ در X/F به طور همزمان پروکسیمینال است.

فرض کنیم A یک زیر مجموعه‌ی کراندار دلخواه از فضای باناخ X/F باشد، در این صورت برای برخی زیرمجموعه‌های کراندار S از X داریم $A = S/F$. فرض کنیم $\{y_n + F\} \subseteq (W + F)/F$. یک دنباله‌ی کاهشی متناظر با S/F باشد، به این معنی که $\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|(s + F) - (y_n + F)\| = 0$ که $d(S/F, (W + F)/F) = 0$ در این صورت برای هر $\delta_n > 0$ داریم $y_n + F \in L_{(W+F)/F}(S/F, \delta_n)$ چون $y_n + F \in L_{(W+F)/F}(S/F, \delta_n)$ لذا برای هر $g + F \in (W + F)/F$ داریم:

$$\sup_{s \in S} \|(s + F) - (y_n + F)\| < \sup_{s \in S} \|(s + F) - (g + F)\| + \delta_n$$

در نتیجه برای هر $g \in (W + F)$ داریم

$$\sup_{s \in S} \inf_{h \in F} \|(s - y_n) - h\| < \sup_{s \in S} \inf_{h \in F} \|(s - g) - h\| + \delta_n.$$

حال با استفاده از لم (۱.۱.۴) و پروکسیمینال بودن F ، میتوان $h_n \in F$ را طوری در نظر گرفت که رابطه‌ی زیر برای هر $g \in (W + F)$ برقرار شود:

$$\sup_{s \in S} \|(s - y_n) - h_n\| < \inf_{h \in F} \sup_{s \in S} \|(s - g) - h\| + \delta_n.$$

فرض کنیم اگر $n \rightarrow \infty$ داشته باشیم $\delta_n \rightarrow 0$ ، لذا داریم:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|(s - y_n) - h_n\| \leq d(S, W + F).$$

به علاوه، $d(S, W + F) \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|(s - y_n) - h_n\|$ بنابراین داریم

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|(s - y_n) - h_n\| = d(S, W + F).$$

یعنی $\{y_n + h_n\}$ یک دنباله کاهشی متناظر با S در $W + F$ است. چون $W + F$ برای S به طور همزمان پروکسیمینال قوی است، لذا زیردنباله‌ی $\{y_{n_k} + h_{n_k}\}$ و دنباله‌ی $\{z_k\} \subseteq L_{W+F}(S)$ وجود دارند به طوریکه $\|(y_{n_k} + h_{n_k}) - z_k\| \rightarrow 0$. حال داریم

$$\|(y_{n_k} + F) - (z_k + F)\| = \inf_{h \in F} \|y_{n_k} - z_k + h\| \leq \|y_{n_k} - z_k + h_{n_k}\| \rightarrow 0.$$

لذا نتیجه می‌شود که $(W + F)/F$ برای S/F به طور همزمان پروکسیمینال قوی است. $\square$

حال بنابر قضیه (۲.۳.۴) نتیجه‌ی زیر حاصل می‌شود.

نتیجه ۲.۳.۴. فرض کنیم F و W زیرفضاهایی از فضای باناخ X باشند، به طوریکه F به طور همزمان پروکسیمینال، W متناهی بعد و $F + W$ بسته باشد در اینصورت $(F + W)/F$ در X/F به طور همزمان پروکسیمینال قوی است.

حال لم‌های زیر را در ارتباط با فضا‌های خارج قسمتی بیان می‌کنیم.

لم ۲.۳.۴. فرض کنیم X فضایی باناخ، M زیرفضایی پروکسیمینال از X و S زیرمجموعه‌ای کراندار از X باشد. در اینصورت S/M زیر مجموعه‌ای کراندار از X/M است.

برهان. برای هر $s \in S$ داریم

$$\|s + M\| = \inf_{m \in M} \|s - m\| \leq \|s\|.$$

بنابراین S/M زیر مجموعه‌ای کراندار از X/M است. $\square$

لم ۳.۳.۴. فرض کنیم M یک زیرفضای پروکسیمینال از فضای باناخ X و W یک زیر فضای شامل M از X باشد. همچنین فرض کنیم S یک زیرمجموعه‌ی کراندار در X باشد. اگر $w_0 \in L_W(S)$ ، در اینصورت $w_0 + M \in L_{W/M}(S/M)$ است.

برهان. چون S زیرمجموعه‌ای کراندار در X است، لذا طبق لم (۲.۳.۴)، S/M هم در X/M کراندار است. فرض کنیم $w_0 \in L_W(S)$ و $w_0 + M \notin L_{W/M}(S/M)$. بنابراین $w' \in W$ موجود است به طوریکه

$$\sup_{s \in S} \|s - w' + M\| < \sup_{s \in S} \|s - w_0 + M\| \leq \sup_{s \in S} \|s - w_0\| = d(S, W). \quad (۳.۴)$$

از طرف دیگر داریم

$$\|s - w' + M\| = \inf_{m \in M} \|s - w' - m\|.$$

بنابراین برای هر $\epsilon > 0$ و هر $s \in S$ وجود دارد $m_s \in M$ به طوریکه

$$\|s - w' - m_s\| \leq \|s - w' + M\| + \epsilon.$$

حال چون $w' + m_s \in W$ ، لذا نتیجه می‌گیریم که

$$d(S, W) \leq \sup_{s \in S} \|s - (w' + m_s)\| \leq \sup_{s \in S} \|s - w' + M\| + \epsilon.$$

بنابراین

$$d(S, W) \leq \sup_{s \in S} \|s - w' + M\|. \quad (۴.۴)$$

حال براساس روابط (۳.۴) و (۴.۴) داریم:

$$d(S, W) \leq \sup_{s \in S} \|s - w' + M\| < d(S, W),$$

که غیر ممکن است. بنابراین فرض خلف باطل و

$$w_0 + M \in L_{W/M}(S/M).$$

□

حال از این لم، نتیجه‌ی زیر حاصل می‌شود.

نتیجه ۳.۳.۴. فرض کنیم M یک زیرفضای پروکسیمینال از فضای باناخ X و W یک زیرفضای شامل M از X باشد. دراینصورت اگر W به طور همزمان پروکسیمینال باشد، آنگاه W/M یک زیرفضای به طور همزمان پروکسیمینال از X/M است.

در قضیه بعد نشان می‌دهیم که اگر $W + F$ به طور همزمان پروکسیمینال قوی باشد، فضای خارج قسمتی هم چنین است.

قضیه ۴.۳.۴. فرض کنیم W و F زیرفضاهایی از فضای باناخ X باشند و $F \subseteq W$ در X پروکسیمینال باشد. دراینصورت اگر W در X به طور همزمان پروکسیمینال قوی باشد، آنگاه W/F در X/F به طور همزمان پروکسیمینال قوی است.

برهان. چون W به طور همزمان پروکسیمینال است، لذا طبق نتیجه‌ی (۳.۳.۴)، W/F به طور همزمان پروکسیمینال است. فرض کنیم S/F یک زیر مجموعه‌ی کراندار دلخواه از X/F باشد و $\{y_n + F\} \subseteq W/F$ یک دنباله کاهشی متناظر با S/F باشد، به این معنی که:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s+F \in S/F} \|(s+F) - (y_n+F)\| = d(S/F, W/F).$$

بنابراین برای هر $\delta_n > 0$ ، داریم $y_n + F \in L_{W/F}(S/F, \delta_n)$ در اینصورت برای هر $w + F \in W/F$ داریم:

$$\sup_{s+F \in S/F} \|(s+F) - (y_n+F)\| < \sup_{s+F \in S/F} \|(s+F) - (w+F)\| + \delta_n.$$

یعنی برای هر $w \in W$ داریم:

$$\sup_{s \in S} \inf_{h \in F} \|(s - y_n) - h\| < \sup_{s \in S} \inf_{h \in F} \|(s - w) - h\| + \delta_n$$

حال بنابر لم (۱.۱.۴) و پروکسیمینال بودن F ، می توان $h_n \in F$ را طوری انتخاب کرد که برای هر $w \in W$ رابطه ی زیر برقرار شود:

$$\sup_{s \in S} \|(s - y_n) - h_n\| < \inf_{h \in F} \sup_{s \in S} \|(s - w) - h\| + \delta_n < \sup_{s \in S} \|(s - w)\| + \delta_n.$$

حال با میل دادن $n \rightarrow \infty$ ، $\delta_n \rightarrow 0$ میل داده می شود، بنابراین داریم:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - (y_n + h_n)\| \leq d(S, W).$$

همچنین داریم:

$$d(S, W) \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - (y_n + h_n)\|.$$

بنابراین رابطه ی زیر برقرار می شود:

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \sup_{s \in S} \|s - (y_n + h_n)\| = d(S, W).$$

لذا نتیجه می شود که $\{y_n + h_n\} \subseteq W$ یک دنباله کاهشی متناظر با S است. حال چون W به طور همزمان پروکسیمینال قوی است لذا زیر دنباله $\{y_{n_k} + h_{n_k}\}$ و دنباله $\{z_k\} \subseteq L_W(S)$ موجود هستند به طوریکه $\|(y_{n_k} + h_{n_k}) - z_k\| \rightarrow 0$. حال $\|(y_{n_k} + h_{n_k}) - z_k\| = \inf_{h \in F} \|(y_{n_k} - z_k) - h\| \leq \|(y_{n_k} + F) - (z_k + F)\|$ بنابرین W/F برای S/F به طور همزمان پروکسیمینال قوی است. $\square$

در ادامه این فصل را با قضایایی در مورد فضاهای چبیشف قوی و به طور همزمان چبیشف قوی خاتمه می دهیم.

۴.۴ فضاهای به طور همزمان چبیشف قوی

در ابتدا قضایایی را در ارتباط با فضاهای خارج قسمنی به طور همزمان چبیشف ارائه می دهیم و سپس این قضایا را در فضاهای به طور همزمان چبیشف قوی بررسی می کنیم.

لم ۱.۴.۴. فرض کنیم F یک زیرفضای پروکسیمینال از فضای باناخ X باشد و W یک زیرفضای شامل F از X باشد. اگر S زیرمجموعه ای کراندار از X باشد به طوریکه

$$w_0 + F \in L_{W/F}(S/F) \quad , \quad h_0 \in L_F(S - w_0), \quad (5.4)$$

$$w_{\circ} + h_{\circ} \in L_W(S).$$

برهان. با استفاده از لم (۱.۱.۴) و رابطه‌ی (۵.۴) داریم:

$$\begin{aligned} \sup_{s \in S} \|s - w_{\circ} - h_{\circ}\| &= \inf_{h \in F} \sup_{s \in S} \|s - w_{\circ} - h\| \\ &= \sup_{s \in S} \inf_{h \in F} \|s - w_{\circ} - h\| \\ &= \sup_{s \in S} \|s - w_{\circ} + F\| \\ &\leq \sup_{s \in S} \|s - w + F\| \quad \forall w \in W \\ &\leq \sup_{s \in S} \|s - w\| \quad \forall w \in W. \end{aligned}$$

بنابراین

$$\sup_{s \in S} \|s - (w_{\circ} + h_{\circ})\| \leq \sup_{s \in S} \|s - w\|, \quad \forall w \in W.$$

حال چون $w_{\circ} + h_{\circ} \in W$ لذا نتیجه می‌شود که

$$w_{\circ} + h_{\circ} \in L_W(S).$$

□

قضیه ۱.۴.۴. فرض کنیم W و F زیرفضاهایی از فضای باناخ X باشند. اگر F به طور همزمان چبیشف باشد، دراینصورت گزاره‌های زیر معادلند:

۱. W/F در X/F به طور همزمان چبیشف است.

۲. $W + F$ در X به طور همزمان چبیشف است.

برهان.

(۱) $\Leftrightarrow$ (۲). بنابر فرض $(W + F)/F = W/F$ به طور همزمان چبیشف است. به برهان خلف فرض می‌کنیم که گزاره‌ی (۲) غلط باشد. پس طبق تعریف برخی زیر مجموعه‌های کراندار S از X دارای دو بهترین تقریب همزمان مانند $l_{\circ}$ و l_1 در $W + F$ هستند، بنابراین داریم:

$$l_{\circ}, l_1 \in L_{W+F}(S). \quad (۶.۴)$$

حال چون $W + F$ شامل F است، لذا بنابر لم (۳.۳.۴) رابطه‌ی زیر نتیجه می‌شود:

$$l_{\circ} + F, l_1 + F \in L_{(W+F)/F}(S/F) = L_{W/F}(S/F).$$

حال بنابر فرض W/F به طور همزمان چبیشف است، بنابراین $l_{\circ} + F = l_1 + F$. پس $h_{\circ} \in F \setminus \{0\}$ موجود است به طوریکه $l_1 = l_{\circ} + h_{\circ}$.

حال با استفاده از رابطه‌ی (۶.۴) داریم:

$$\begin{aligned}\sup_{s \in S} \|(s - l_0) - h_0\| &= \sup_{s \in S} \|s - l_1\| \\ &= \sup_{s \in S} \|s - l_0\| \\ &= d(S, W + F) \\ &= d(S - l_0, W + F) \\ &\leq d(S - l_0, F).\end{aligned}$$

لذا نتیجه می‌شود که عناصر h_0 و h_1 ، بهترین تقریب‌های همزمان برای $S - l_0$ از F هستند. پس نتیجه می‌شود که F به طور همزمان چبیشف نیست که با فرض در تناقض است. پس فرض خلف باطل است و لذا $W + F$ در X به طور همزمان پروکسیمینال است.

(۲) $\Leftarrow$ (۱). به برهان خلف فرض کنیم که گزاره‌ی (۱) غلط باشد. در این صورت برای برخی زیرمجموعه‌های کراندار S از X ، مجموعه‌ی S/F دارای دو بهترین تقریب همزمان مجزا مانند $w_1 + F$ و $w_2 + F$ در W/F است. بنابراین $w_1 - w_2 \notin F$.

چون F به طور همزمان پروکسیمینال است، لذا بهترین تقریب‌های همزمان h_1 و h_2 برای $S - w_1$ و $S - w_2$ از F موجود هستند. بنابراین داریم:

$$h_1 \in L_F(S - w_1) \quad , \quad h_2 \in L_F(S - w_2).$$

حال چون $W + F$ شامل F است و چون

$$w_1 + F, w_2 + F \in L_{W/F}(S/F) = L_{(W+F)/F}(S/F),$$

لذا طبق لم (۱.۴.۴) نتیجه می‌شود که

$$w_1 + h_1, w_2 + h_2 \in L_{W+F}(S).$$

اما طبق فرض می‌دانیم که $W + F$ به طور همزمان چبیشف است. بنابراین نتیجه می‌شود که $w_1 + h_1 = w_2 + h_2$. لذا نتیجه می‌شود که $w_1 - w_2 \in F$ که تناقض است. پس فرض خلف باطل و حکم (۱) ثابت است. $\square$

از این قضیه نتیجه‌ی زیر به صورت مستقیم حاصل می‌شود.

نتیجه ۱.۴.۴. فرض کنیم F زیرفضای به طور همزمان چبیشف از فضای باناخ X باشد. اگر W زیرفضایی شامل F از X باشد، در این صورت گزاره‌های زیر معادلند:

۱. W در X به طور همزمان چبیشف است.

۲. W/F در X/F به طور همزمان چبیشف است.

حال بنابر نتیجه‌ی (۱.۴.۴) و قضیه‌ی (۴.۳.۴) نتیجه‌ی زیر حاصل می‌شود.

نتیجه ۲.۴.۴. فرض کنیم F زیرفضایی به طور همزمان چبیشف از فضای باناخ X و W زیرفضایی شامل F از X باشند. دراینصورت اگر W به طور همزمان چبیشف قوی باشد، آنگاه W/F به طور همزمان چبیشف قوی است.

در آینده امید است که در مورد عکس قضیه‌های (۳.۳.۴) و (۴.۳.۴) به نتایج مطلوبی دست یابیم. همچنین یکی از مطالب مهمی که می‌توان به این تحقیق اضافه کرد، موضوع بهترین تقریب همزمان در فضاهای گوی پروکسیمینال‌ها است.

مراجع

- [1] H. Ansari **Nonlinear Analysis: Approximation Theory, Optimization and Application**, Springer, (2014).
- [2] P. Bandyopadhyay, Bor-Luh Lin, T. S. S. R. K. Rao, **Ball proximality in Banach spaces**, Proceedings in Mathematics, de Gruyter, Berlin, 2007, pp. 251-264.
- [3] P. Bandyopadhyay, Y. Li, B-Luh Lin, D. Narayana **Proximality in Banach Spaces**, J. Nath. Anal. APPL, (2008) 341; 309-317.
- [4] R. Deville, G. Godefroy, V. Zizler, **Smoothness and renormings in Banach spaces**, Pitmann Monographs and surveys in Pure and Applied Mathematics, vol. 64, Longman, Harlow, 1993. Logic in Computer Science, Vol. 3, Clarendon Press, Oxford, 1994, pp. 1–68.
- [5] F. R. Deutsch, **Best Approximation in Inner Product Spaces**, Springer, (2001).
- [6] S. Dutta, D. Narayana, **Strongly Proximinal Subspaces in Banach Spaces**, Function Spaces, Contemp. Math, vol. 435, Amer. Math. soc, Providence, RI, (2007) 143-152.
- [7] G. Godefroy, V. Indumathi, **Renormings and proximality: Some new examples**, 2012, Preprint.
- [8] G. Godefroy, V. Indumathi, **Strong proximality and polyhedral spaces**, Rev. Mat. Complut. 14 (1) (2011) 105-125.
- [9] G. Godefroy, V. Indumathi, F. Lust-Piquard, **Strong subdifferentiability of convex functional and proximality** , J. Approx. Theory 116 (2002) 397-415.
- [10] M. von Golitschek, **Approximation Theory and Functional Analysis**, (1984).
- [11] M. Iranmanesh, H. Mohebi **On best simultaneous approximation in quotient spaces**, Anal Theory Appl 2007; 23: 35-49.
- [12] V. Indumathi, **On transitivity of proximality**, J. AApprox. Theory 49 (2) (1987) 130-143.

-
- [13] V. Indumathi, N. Parkash, **Ball proximal and strongly ball proximal hyperplanes**, J.Convex Approx. Theory 172 (2013) 37-46.
- [14] M. Rawashdeh, Sh. Al-Sharif, **On the sum of Simultaneously f-Proximal subspaces and Quotient Spaces**, Int. Journal of Math, vol. 6, (2012), no. 1, 11-18.
- [15] W. Rudin, **Functional Analysis**, McGraw-Hill, New York, (1973).
- [16] W. Rudin, **Principles of mathematical analysis**, New York: McGraw-Hill(1976).
- [17] F.B. Saidi, **On the proximality of the unit ball of proximal subspaces in Banach spaces: a counter example**, proc. Amer. Math. soc. 133 (2005) 2697-2703. Providence, 1967.
- [18] I. Singer **Best Approximation in Normed Linear Spaces by Element of Subspaces**, Grundlehren Math.Wiss., Vol. 171, Springer-Verlag and Editura Academiei R.S.R., Berlin/Heidelberg/New York and Bucuresti, 1970.

Abstract

One of the main topics of Best Approximation theory is the determining of the Proximality of subsets from a space. since this is a subject in some sets it's hard, we try to reduce the scope of our review to make the process easier. Indeed in this research, instead of determining the Proximality of the entire set, focus on the Unit Ball of set. Also, one of the newest topics of Best Approximation theory is the strongly proximality Spaces, which we introducing, and we say the relationship between this spaces with the Hyperplanes an the Best simultaneously approximation theory.

Keyword: Hyperplane; Proximinal; Strongly Proximinal; Ball Proximinal.

Shahrood University of Technology

Faculty Of Mathematical Sciences

MSc Thesis in: Approximation Theory

Best approximation, Hyperplane and Unit ball

By: Mohsen Karamollahi

Supervisor

Mehdi Iranmanesh

September 2017